

**Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas
darba grupas „Par sabiedrisko mediju attīstības jautājumiem”
SĒDES PROTOKOLS
Rīgā, 2009. gada 7.decembrī**

Nr. 5

Sēde atklāta: plkst. 10:05.

Sēdi vada:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

Sēdi protokolē:

Ieva Beitika, LU doktorante

Sēdē piedalās:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja
Arvils Ašeradens, mediju eksperts
Boriss Cilevičs, Saeimas deputāts, SC
Anda Rožukalne, RSU
Aija Cālīte – Duļevska, žurnāliste
Ina Druvieta, Saeimas deputāte, PS
Liene Liepiņa, Saeimas deputāte, JL
Ērika Zommere, Saeimas deputāte, TP
Anta Rugāte, Saeimas deputāte, TP
Sergejs Kārītis, NRTP
Dārija Juškeviča, NRTP
Uldis Grava, Saeimas deputāts, JL
Kerli Gabriloviča, Lattelecom
Toms Meisītis, Lattelecom
Toms Ābele, Lattelecom
Dace Buceniece, NRTP priekšsēdētāja vietniece
Linda Pavļuta, Kultūras ministrijas Eiropas Savienības politikas nodaļas vadītāja
Uģis Sarma, SM
Jānis Bokta, LVRTC
Uldis Lavrinovičs, LVRTC
Edgars Kots, LTV ģenerāldirektors
Jānis Domburs, žurnālists
Ieva Beitika, LU doktorante
Dmitrijs Petrenko, politika.lv
Inta Brikše, LU
Leonīds Muceniņš, Televīzijas tehnisko darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs
Dzintra Geka, NRTP
Dita Arāja, žurnāliste, politika.lv
Dace Krejere, LR žurnāliste
Jānis Juzefovičs, citadiena.lv
Vīta Dreijere, Diena
Dzintris Kolāts, Latvijas Radio
Gunta Līdaka, Latvijas Raidorganizāciju asociācijas izpilddirektore
I.Muuls, Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija

Pamata sēdes jautājumi: Elektronisko mediju tehnoloģiju attīstības virzieni un sabiedriskā medija pieejamība Latvijas iedzīvotājiem un apraides izmaksu optimizācija: problēmas un risinājumi.

I.Circene

Labrīt, kolēģi! Es domāju, ka mēs varētu sākt! Visi mūsu ziņotāji, aicinātās personas, ir sapulcējušies. Sveicam Antu vārda dienā. Darba kārtībā mums šodien ir tehnoloģijas, apraides pieejamība, iespējas, iespējamie uzlabojumi, izmaksas, un mēs bijām runājuši, ka šodien mums ziņotu pārstāvji no Nacionālās radio un televīzijas padomes, Satiksmes ministrijas, Latvijas Valsts radio un televīzijas centra un *Lattelecom*. Tā kā mums šis laiks ir no 1,5 līdz 2 stundām, tad es šos ziņojumus lūgtu patiešām konkrētus un tad, kad mums būs diskusijas, sakiet to, kas ir no jums papildu jauns un būtisks, sevišķi neatkārtojot to, ko ir teikuši iepriekšējie, jo citādi mēs grūti iekļaujamies laikā. Kurš tad pirmais mums būs? Dacīte, labi.

D.Buceniece

Labrīt visiem! Mēs sarunājam ar visiem nozarē iesaistītajiem cilvēkiem tā, ka es sagatavoju prezentāciju un pēc tam papildus visi pateiks no savas nozares, ka būs kas piebilstams. Pirms tam gribēju iepazīstināt visus, lai mēs zinām kurš ir kurš.

Sāksim ar Valsts radio un televīzijas centru. Uldis Lavrinovičs, tehniskā direktora vietnieks, arī šīs darba grupas loceklis. Jānis Bokta, LVRTC. Uģis Sarma, Sakaru departamenta direktors no Satiksmes ministrijas un trīs *Lattelecom* pārstāvji Kerli Gabriloviča, komercdirektore *Lattelecom*, jurists Toms Meisītis un Toms Ābele, kurš ir atbildīgais par ciparu televīzijas projekta ieviešanu.

Šo prezentāciju es gatavoju no tāda aspekta – cilvēkiem, kas vispār neko nezina par šo procesu, lai būtu viss skaidrs, kādi ir programmu izplatīšanas veidi, un sāksim ar to, ka es pagājušajā nedēļā noprecizēju vēlreiz datus ar TNS. Latvijā šobrīd ir 838 000 mājsaimniecību, no kurām 819 000 ir vismaz viens televīzijas uztvērējs. Varbūt arī vairāki uztvērēji. Ir tādas ģimenes, mājsaimniecības, kur ir, piemēram, vienā istabā uztvērēja antena un otrā istabā ir kabelis vai satelīta šķīvis, bet TNS šobrīd nav precīzu datu par mājsaimniecībām ar vairākiem TV uztvērējiem, bet tāpat šie 819 000 [97,7%] ir tas mājsaimniecību skaits, no kura veido visu statistiku.

Programmu izplatīšanas veidi. Pats populārākais ir kabeļtelevīzija. Tāpat kopā Latvijā tie ir 50%, pārsvarā tās ir lielās pilsētas. Rīgā kabelizācija ir jau sasniegusi lielus apmērus – gandrīz 80%, ap 410 000 mājsaimniecību.

Virszemes apraide. Latvijā to lieto 220 000 mājsaimniecību [27%]. Lietotāju tendence – tāpat iedzīvotāji, kuri nevar vai negrib lietot citus izplatīšanas veidus, tie ir pensionāri, lauku iedzīvotāji un maznodrošinātie.

Satelīttelevīziju lieto 18% Latvijas iedzīvotāju [150 000]. Pārsvarā tas ir vietās, kur nav pieejama virszemes televīzija vai kabeļtelevīzija.

IP Televīzija. Pagaidām mazs procents [5%], bet šis ir izplatīšanas veids, kas ātri attīstās, jo tā mērķa auditorija ir ekonomiski aktīvākie iedzīvotāji. Tas ir jaunākais un modernākais TV programmu izplatīšanas veids. Pie mums tās tiek licencētas kā kabeļtelevīzijas; mums nav izdalīts tāds atsevišķs licences veids. Piemēram, IP televīziju piedāvā arī *Lattelecom*, kas ir viens no populārākajiem pakalpojumiem.

Šādi izskatās kopējā bilde, pīrāgs. Lai mēs visi saprastu, - virszemes televīzija attiecas tikai uz šo daļu, 27%. Tiem ir cilvēkiem, kas lieto kabelus, satelīttelevīziju, tiem nekas nenotiek. Pāreja no analogās uz ciparu televīziju skar tikai šos 27%.

Kāpēc jāpāriet uz ciparu apraidi?

Pirmkārt, tā ir pāreja uz jaunu tehnoloģiju. Tas ir efektīvāk izmantojams frekvenču resurss, jo vienā frekvencē var raidīt vairāk kanālu [no 6 līdz 10]. Tā ir viennozīmīgi labāka signāla, attēla un skaņas kvalitāte un arī daudz labāka aptveramība. Vēl ir papildu šie interaktīvie pakalpojumi, kur var izvēlēties dažādus skaņas skaļumus, subtitrus, valodas un arī attīstās jauni pakalpojumi.

Šeit es izveidoju slaidu, lai salīdzinātu analogo un ciparu apraidi. Tātad jūs redzat, ka analogajā kanālā viens kanāls raida vienā frekvencē, ciparu apraidē vienā frekvencē var raidīt seši līdz desmit kanāli. Analogajā apraidē frekvenču lietošanas tiesības pieder tai pašai raidorganizācijai, kura veido programmu – pati veido, pati izplata. Ciparu tehnoloģijā ienāk jauns elektronisko sakaru komersants, kurš veic apraidi un arī pako šīs programmas, lai nogādātu šo saturu līdz iedzīvotājiem. Analogajā apraidē ir arī problēmas ar aptveramību. Piemēram, arī Latvijas Televīzijas 7.kanāls tiek izplatīts apmēram 80-85% teritorijas, LTV1 – 95%. LNT un TV3 vispār šī bilde ir diezgan bēdīga. Tās aptver 50% teritorijas šobrīd, mazliet vairāk – 51%. Savukārt ciparu apraidē šie bezmaksas sociālie kanāli tiks nodrošināti 99% teritorijas. Vēl problēma, ka analogajā apraidē nav klientu servisu tehnisko problēmu risināšanai, ir Elektronisko sakaru direkcija, kas vairāk apkalpo raidorganizācijas, tie ir viņu klienti, bet mums pat ir bijuši tādi absurdi gadījumi, ka mums zvana uz padomi un saka, ka man nestrādā televizors, es nevaru tādā un tādā pilsētā uztvert to un to, nav neviena dienesta, kas šīs problēmas risinātu. Savukārt *Lattelecom* piedāvā 24 stundu pakalpojumu ar klientu servisu par visām tehniskajām problēmām, kas būs saistītas ar uztveršanu.

Šādi izskatās bilde pēc LVRTC datiem, kāds ir šī pirmā bezmaksas tīkla pārklājums. Tātad 99,21% teritorijas. Kopumā Latvija ir sadalīta astoņos vienfrekvenču apgabalos; zīmējumā melnie ir raidītāji. Tādi Latvijā kopumā ir 16.

Nacionālās radio un televīzijas padomes loma šajā pārejas procesā. Mums, pārstāvēt sabiedrības intereses, būtu jācenšas nodrošināt iespēju iedzīvotājiem skatīties bez maksas līdz šim pieejamās televīzijas programmas. Respektīvi, lai iedzīvotājiem nepasliktinātos situācija. Kāda tā bija analogajā apraidē, tāda tai vajadzētu būt arī ciparu apraidē. Un jau pagājušā gada novembrī, laikā, kad Satiksmes ministrija bija izsludinājusi šo konkursu, mēs jau nodefinējām šo bezmaksas sociālo paketi. Tātad šie ir tie pieci bezmaksas nacionālie kanāli, kas šobrīd ir uztverami analogi, plus katrā reģionā vēl reģionālais kanāls. Un normatīvā bāze, kura regulē visu šo pārejas procesu, ir MK 2008. gada septembra noteikumi par kārtību, kāda veidā tiek ieviesta elektronisko līdzekļu programmu apraide ciparu formātā. Šeit es uzskaitīju galvenos principus, kas ir uzskaitīti šajos MK noteikumos. Šis elektronisko sakaru komersants, tātad *Lattelecom*, sabiedriskajām, komerciālajām raidorganizācijām nodrošina programmu apraidi un ar katru raidorganizāciju atsevišķi noslēdz līgumu. NRTP pēc tam, kad tiek noslēgti līgumi ar visām raidorganizācijām, pārreģistrē apraides atļaujas no analogajām uz ciparu. Un, ja nepieciešams, veic izmaiņas. Ar izmaiņām šeit ir domāts tas, ka mēs nevaram piespiest raidorganizācijas, piemēram, būt piespiedu kārtā šajā bezmaksas pakā. Ja tās izlemj, tad tās pāriet uz maksas apraidi un tad NRTP izdara izmaiņas licencē. Saskaņā ar MK noteikumiem pilnīga pāreja ir jāveic ne vēlāk kā līdz 1.decembrim 2011. gadā. *Lattelecom* jau ir uzvarējis konkursā lietot frekvenču resursus pieciem gadiem, tātad līdz 2013. gada beigām.

Šeit es nocitēju vienu punktu, kāpēc ātrāk būtu jāpāriet uz ciparu apraidi – tāpēc, ka pārejas periodā uzturēšanas izmaksas sedz attiecīgā raidorganizācija. Respektīvi, raidorganizācijām sanāk maksāt dubultā. LVRTC par analogo apraidi un *Lattelecom* par ciparu. Tāpēc, protams, šajā ir īpaši grūtajā situācijā ir jāizvēlas viens apraides veids un, manuprāt, modernākais veids – pēc iespējas ātrāk jāpāriet uz ciparu apraidi.

Sabiedriskās televīzijas loma. Protams, būt pieejamai pēc iespējas plašākai sabiedrības daļai. Ļoti patika tas, ka LTV7 bija pirmā televīzija, kas noslēdza līgumu ar *Lattelecom*. Es uzskatu, ka sabiedriskajai televīzijai ir jābūt tam flagmanim, kura pirmā ievieš visus modernos programmu izplatīšanas pakalpojumus.

Kā pēdējo punktu es minu, ka LTV1 kanāls būtu jāatslēdz no analogās apraides kā pēdējais, bet, ņemot vērā 1.decembra lēmumu par piešķirto budžetu, kur televīzijai joprojām ir deficīts 1,2 miljoni, tad LTV1 arī kopā ar visām televīzijām plāno pāriet no nākamā gada marta.

Kas notiek šobrīd? Līdz 15.decembrim mums visas nacionālās raidorganizācijas apliecinās vēlreiz, vai tās paliek šajā bezmaksas programmu paketē, vai tās pāriet uz maksas paketi. Tad pēc noslēgtajiem līgumiem NRTP veic šo apraides atļauju pārreģistrāciju un plānotā pāreja, par ko mēs esam vienojušies, visi šeit pie galdā sēdošie, Satiksmes ministrija, LVRTC, *Lattelecom*, ka no 1.marta nākamajā gadā Rīgā un Rīgas reģionā varētu notikt pilnīga pāreja, tiktu atslēgta analogā apraide. Tad pāris mēnešu vēlāk – 1.maijs vai 1.jūnijs, kad visā Latvijas teritorijā tiek ieviesta ciparu apraide. Sanāk, ka 2010. gadā tas arī notiks. Tas pagaidām viss. Paldies. Varbūt kolēģiem ir vēl ko piebilst.

I.Circene

Paldies padomei, kurš būs papildinātājs pirmais? Ministrija, *Lattelecom*, centrs?

Toms Meisītis

Principā es varu izstāstīt par esošo situāciju. Faktiski, kopš šī gada marta un, sākot no šī gada vasaras arī komerciālā režīmā, ciparu apraide Rīgā un tās reģionā tiek nodrošināta. Šobrīd, kolēģi palabos, ja es nemaldos, līdz gada beigām varētu būt aptuveni 10 000 jau maksas klientu šai virszemes televīzijai – tie klienti, kas papildu bezmaksas virszemes programmām skatās arī maksas saturu, ko piedāvā *Lattelecom*. Savukārt attiecībā uz pārējo Latviju, kas ir ārpus Rīgas un Rīgas reģiona, šobrīd pacietīgi gaidām un sadarbojamies ar Latvijas Valsts radio un televīzijas centru kā mūsu partneri infrastruktūras jomā. Kad tiks pabeigta šī infrastruktūras tīkla pilnīga izbūve un nodošana ekspluatācijā, lai mēs varam nodrošināt šo apraidi arī pārējā Latvijā, nodrošinot 99% pārklājumu. Tā apmēram ir tā situācija, kurā mēs esam šobrīd, un papildus mums ir situācija ar nacionālajām komerciālajām raidorganizācijām. Mēs nepacietīgi gaidām nacionālo komerciālo raidorganizāciju, proti, TV3, LNT un arī TV5 lēmumu par to, kādā statusā šīs raidorganizācijas vēlas strādāt nākamajos gados. Tas būtu īsumā.

Toms Ābele

Burtiski viena, divas lietas, kas laikam netika pieminētas. Viens ir tas, ka *Lattelecom* šo projektu realizē, izmantojot MPEG4 signālu formātu, nevis MPEG2, kā to darīja priekšgājēji, tas ir darīts tikai un vienīgi tāpēc, lai gala rezultātā klientam varētu padod vairāk televīzijas kanālu un lai, teiksim, pēc gada vai diviem lietotājiem nevajadzētu pirkt vēl vienu gala iekārtu, jo iepriekšējā jau būtu novecojusi. Mēs šo projektu ieviešam, skatoties jau termiņā pieci un vairāk gadi. Tātad klientam vairāk kanāli un nav jāpērk papildu iekārtas pēc kāda laika. Manuprāt, tas ir ļoti būtiski.

I.Circene

Paldies!

Uģis Sarma

Varbūt pavisam īss komentārs no Satiksmes ministrijas puses. Tātad, kas jau šeit iezīmējās, vēlreiz gribētu uzsvērt divus varbūt sarežģītākos aspektus šajā aktuālajā pārejas procesā un pateisībā abos gadījumos tie ir faktiski komerciālo televīziju lēmumi, ko mēs visi gaidām. Pirmkārt, par televīziju biznesa modeli, tātad maksas vai bezmaksas, tātad par to būtu jābūt skaidrībai, te jau pieminēja – 15.decembris. Mēs ceram, ka lēmumi līdz 15.decembrim tiek pieņemti. Otrs – par datumu iziešanai no analogās apraides komerctelevisijām.

Protams, Satiksmes ministrijas aicinājums ir procesu neievilkt un pieņemt gan šos lēmumus pēc iespējas ātrāk, lai būtu skaidrība, gan faktiski arī iziešanas datumu pēc iespējas ātrāk, jo tas, protams, ir izmaksu samazinājums visām iesaistītajām pusēm.

I.Circene

Paldies! Vai radio un televīzijas centram..

Jānis Bokta

Jā, mēs tad pāris vārdus. LVRTC ir tas, kas fiziski pārsvarā būvē infrastruktūru. Mēs darbojamies tiešā, pēc būtības saskaņā ar *Lattelecom* noslēgto līgumu par infrastruktūras izbūvi. Man arī kolēģis tūlīt parādīs sīkāk izskaidrot, bet tās būtiskākās divas lietas, kas mūs interesē, ir analogās televīzijas izslēgšanas datums, jo, kā jau arī NRTP pareizi norādīja, ka divas paralēlas tehnoloģijas raidīt vai divos formātos raidīt ir ļoti dārgi. Šodien izmaksas tad tiek atņemtas no industrijas – vienas, otras vai trešās puses, bet šajā gadījumā pēc fakta sanāk, ka tas ir infrastruktūras uzturētājiem, tas ir viens. Otrs, salīdzinot ar citām valstīm, kaimiņvalstī, Eiropas Savienību, tad Latvijā ieviesta ciparu televīzija tehnoloģiski ir visātrāk, jo visur pārejas periods ir bijis, sākot ar gadu un nekad ilgāk; un paralēli, raidot šajā tehnoloģijās tiek tērētas milzum lielas naudas.

Uldis Lavrinovičs

Mēs burtiski dažus slaidus sagatavojām, lai mazliet iepazīstinātu tos, kam ikdienā televīzija ir ekrāna vienā pusē, kā tad īsti strādā un ko nozīmē LVRTC, ko diezgan daudz, teiksim, pēdējā laikā presē ļoti daudz raksta par mūsu naudas līdzekļiem. Mēģināšu nodemonstrēt, kāda ir tā mūsu infrastruktūra, kur tā nauda apgrozās.

Sākšu es ar to, ka pašlaik darba grupa strādā pie šī Elektronisko mediju likuma projekta, kurā jau ir minēts 99% noklājums. Lūk, šī ir Latvijas karte, kurā visām pilsētām ir atzīmētas vietas, kurās ir atrodas LVRTC raidošās infrastruktūras objekti. Tātad jūs redzat, ka, lai nodrošinātu šo noklājumu, mēs esam uzbūvējuši gan torņus, gan mastus, gan releja līniju mastus visā valsts teritorijā. Tas ir tāpēc, lai mēs varētu sasniegt šo rezultātu. Ciparos tas izskatās ļoti vienkārši. Ja mēs ņemam fiziku, lai noklātu 99% Latvijas teritorijas, tad analogajā apraidē šobrīd Latvijas Televīzijas vajadzībām mēs uzturam 27 raidītājus abiem tīkliem. Latvijas Radio kopā 41 raidītāju, tas ir 30 stacijās. Lai signālu no Rīgas studijām padotu visai valstij, visiem iedzīvotājiem sasniedzamās vietās, mums ir 2200 km releja līnijas kopā izbūvētas un bez šīm stacijām, starppunktiem, kopā ir 49 šīs radio releja stacijas. Kas attiecas uz ciparu televīzijas ieviešanu, tad jāsaka, kā es šeit uzrakstīju pēdējās „paldies krīzei”, mūsu rīkotā iepirkuma konkursa rezultātā mums izdevās neticami zemos termiņos, dažos mēnešos, nopirkt par pasaules praksē nebijuši zemām cenām nopirkt raidītājus, kas ir paredzēti ciparu televīzijas raidīšanai. Pat tādās valstīs kā Itālija, kur viņiem normāli ir 500-700 raidītājiem vienam tīklam visai valstij, viņiem šīs cenas pirms pāris gadiem bija augstākas, neskatoties uz to, ka mums šo raidītāju skaits ir ievērojami mazāks. Lai saprastu, kā tiek veidoti mūsu tarifi, tad mēs šo aparāturu

grāmatvediski rēķinām mēģināt izmantot vismaz 15 gadus. Vēl daži fakti par to, kā mēs mēģinām samazināt arī mūsu izdevumus, teiksim, optimizējot gan darbinieku skaitu, gan izmantojot jaunas tehnoloģijas, kas neprasa ikdienas apkalpošanu. Daži vārdi par mūsu nākotni. Varbūt, ka tas nav šīs prezentācijas gluži mērķis. Kas attiecas uz budžeti, kā vispār pasaulē tiek ieviesta ciparu televīzija, šeit ir daži fakti. Tikai šogad Itālijā vien, lai turpinātu pāreju uz ciparu televīziju tiks tērēti tuvu pie 300 miljoniem eiro. Informatīvās kampaņas, kuras veic valstis, tikai sabiedrības informēšana izmaksā Spānijā tuvu pie miljona eiro, Čehijā 700 000 eiro, BBC kopā pārejai uz ciparu televīziju kopumā Lielbritānijā gatavojas tērēt pie miljarda mārciņu. Tādas ir šīs summas citur pasaulē. Domāju, ka tas, kā mēs Latvijā ieviešam ciparu televīziju, ir raksturojams ar vārdiem „ļoti taupīgi”. Tas īsumā viss.

I.Circene

Paldies. Man ir ļoti daudz jautājumu, bet varbūt, ka es lūgtu vispirms dalībniekus uzdot savus jautājumus, lai es nebūtu vienīgā. Varbūt pirmo jautājumu – saistībā ar to, ka visos dokumentos parādās, ka šī digitālā forma apraidei ir jāievieš līdz 2012. gadam, kāpēc mums ir jāpasaka līdz 15.decembrim? Kāpēc mums ir jāraida paralēli divi – gan analogā, gan digitālā, ja mums ir iespēja šo digitālo šodien vai rīt nepielietot? Vienkārši tas ir viens no jautājumiem. Jo tas, kas ir Valsts kontroles ziņojumā – tur ir tik daudz lietas, par ko diskutēt, bet es došu vārdu visiem pārējiem un tad, ja nepajautās, tad es beigās pajautāšu savus jautājumus. Cileviča kungs.

B.Cilevičs

Jā, paldies! Pirmkārt, vairākas piezīmes. Varbūt nerunāsim par to, ka digitālā televīzija ir labāka par analogo. Šeit nav tik daudz konservatīvu cilvēku, kas tam neticētu. Tā, ka pārliecināt mūs nevajag par šo lietu.

Principā mēs arī nepretendējam arī izvērtēt tehnoloģiskos aspektus, biznesa aspektus, bet mums ļoti skaidri ir jādefinē savs uzdevums. Pirmkārt, mūs interesē, lai šī pāreja notiktu taisnīgi, lai cilvēkiem tiktu nodrošināta pieeja informācija visādā ziņā, lai šī situācija nepasliktinātos, jo, kad mēs runājam par medijiem, īpaši par elektroniskajiem medijiem, tas nav tikai tirgus jautājums. Tam ir ļoti nopietna sociālā loma, tas ir saistīts ar cilvēktiesībām, bet es domāju, ka tas ir ļoti būtiski. Šajā sakarā – tas, ko es nesadzirdēju jūsu ziņojumos, ir šāds – kas maksās par to visu? Tātad šobrīd informācija ir ļoti pretrunīga. No Kota kunga mēs dzirdējām, ka pēc pārejas uz apraidi ciparu formātā Latvijas Televīzija maksās mazāk par 300 000. Pareizi?

E.Kots

Uz vienu kanālu.

B.Cilevičs

Uz vienu kanālu. Tātad pat vairāk. Tajā pašā laikā komerctelevīzijas sūdzas, ka tas ir pārāk dārgi, ka tās nevar atļauties būt bezmaksas pakā. Ir ļoti būtiski tomēr pilnīgi saprast, kāpēc tikt iekļautai bezmaksas paketē ir dārgāk, nekā komercpaketē. Saprotu, ka komerctelevīzijām zemes apraide sastāda salīdzinoši nelielu daļu no visiem skatītājiem, bet tomēr – kāpēc tas ir izdevīgi Latvijas Televīzijai, bet neizdevīgi komerctelevīzijām? Dace, varbūt es pateikšu. Savāksim visus jautājumus kopā un pēc tam sistēmiski kaut kā... Atsevišķi jautājumi ir par reģionālo televīziju. Padome ir par to labi informēta. Es kā komisijas loceklis saņemu arī kolektīvās vēstules no reģionālajām televīzijām, ka tās vienkārši neizdzīvos, jo komerc.. Dace teica par to, ka arī reģionālās televīzijas ir iekļautas bezmaksas paketē, bet par to tām ir jāmaksā.

Tad kāds ir mehānisms, kā tiks nodrošināts, jo formāli, jā, visas reģionālās televīzijas ir komerctelevisijas, bet mēs zinām, ka tās nestrādā ar lielu peļņu, kas ir ļoti būtiski jo īpaši vietējām pašvaldībām, ka svarīga informācija tiek izplatīta caur reģionālajām televīzijām un tā tālāk. Tagad visas reģionālās televīzijas vienbalsīgi saka – mēs neizdzīvosim. Nekādas dotācijas nav paredzētas. Kā jūs kā padome.. tas ir jautājums padomei, pirmkārt. Kā jūs uz to skatāties un ko mēs varam darīt, lai tomēr saglabātu tās reģionālās televīzijas? Un pēdējais jautājums – skatītāji. Tie skaitļi ir nelieli, jā, es sapratu, ka šīs tiesības uz informācijas pieejamību nevar absolutizēt. Protams, ja cilvēks negrib pirkt televizoru, tad viņam arī nevar nodrošināt tiesības uz informāciju. Bet šeit ir jautājums par samērīgumu. Mani ļoti samulsina, ka šī problēma ir neskarta. Viena lieta ir nopirkt televizoru, otra lieta - pēkšņi, neparedzēti izdevumi, kas ir diezgan lieli, labi – 39 lati dekoders, bet es dzirdēju, ka arī antenas ne visas der, tur vēl vajadzēs ieguldīt. Šobrīd Latvijā ir pietiekami daudz, kas ir mazāk nodrošināti cilvēki, kas to nevarēs atļauties. Jā, mēs zinām visas problēmas par negodīgu konkurenci utt. Valstij ir aizliegts subsidēt, bet varbūt tomēr vajadzētu visiem kopā padomāt par šo jautājumu. Mēs jau dzirdējām Satiksmes ministrijas pozīciju – lai Labklājības ministrija ar to nodarbojas. Nevienam negrib par to domāt, bet mēs tomēr ļoti steidzamies tomēr ieviest to ciparu formātu un vispār atstājam malā šo jautājumu par maznodrošinātajiem un pat nemēģinām meklēt risinājumus. Tātad, vai mēs varam ļoti rupji izvērtēt, kas maksās vairāk? Vai ir vieni tarifi? Par tarifu līmeni - tas ir atsevišķs jautājums, jo centrs ir monopolists, un to mēs visi ļoti labi saprotam. Tas nav noteikts ar likumu, tas ir dabisks monopols, bet lai tur Valsts kontrole šobrīd.. patiešām par to nav vērts runāt. Jūs paši tiekat skaidrībā ar Valsts kontroli, cik daudz taisnības ir pārmetumos, bet vispārējos vilcienos – kas maksās par visu, kam situācija uzlabosies, kam pasliktināsies un kas iegūs peļņu, jo, protams, sapratu, ka *Lattelecom* tas ir biznesa projekts, ko jūs ļoti veiksmīgi īstenojat, un, protams, es to varētu tikai atbalstīt, ja tas tiek īstenots taisnīgi, ja necieš cilvēku intereses un ja ir nodrošinātas visas tiesības, kas likumā ir paredzētas. Tātad jautājums ir skaidrs? Paldies.

I.Circene

Varbūt, ka mēs varam tiešām apvienot jautājumus, un es vairākiem no vietas došu vārdu.

D.Buceniece

Es mēģinu pierakstīt, man jau ir pieci. [*vairāki cilvēki runā reizē*] Vispirms Circenes kundzes jautājumi – kāpēc jāmaksā par analogo un ciparu. Tāpēc, ka tāds ir normatīvais regulējums, ka pārejas periodā analogās apraides izmaksas sedz raidorganizācija, un tas vienkārši ir noteikts.

I.Circene

Man pie šī paša. Varbūt, ka to digitālo tai brīdī, kad vēl ir analogā, tai brīdī nepalaiž, lai nav par diviem jāmaksā. Meklējam to izdevīgāko variantu.

T.Ābele

Ja var par šo tēmu nedaudz. Protams, ka var šobrīd neieviet ciparu televīziju un ieviest to 2012.gadā, bet, kā mēs labi zinām, tad analogās televīzijas lietotāju skaits katru gadu samazinās, diezgan strauji samazinās. Precīzi datus nepateikšu, bet viņi sarūk par vairākiem desmitiem tūkstošiem gadā. Lai LVRTC apraidītu, izmaksas nesamazinās. Līdz ar to, vai apraida 100 000 vai 300 000 mājsaimniecību, izmaksas nemazinās. Pēc šiem diviem gadiem būs situācija, ka analogo televīziju lietos nevis

250 000, iespējams, 100 000 lietotāju. Neatradīsies ne *Lattelecom*, ne *Baltcom* ne kāds cits, kas būtu gatavs nākt šajā projektā un finansēt, uzņemties biznesa risku un valstij būtu visi izdevumi jāsedz. Tas ir tas lielākais risks patiesībā.

I.Circene

Man pie šī paša. Varbūt, ka beigās tā digitalizācija nemaz nav vajadzīga. Ja katru gadu samazinās par 20 000, 30 000 lietotāju analogajai, tad acīmredzot pārējās apraides iespējas nodrošina to, no kā viņi atsakās.

K.Gabriloviča

Bet ja mēs runājam par tām pašām cilvēktiesībām, tad visiem cilvēkiem sabiedriskajai televīzijai ir jābūt pieejamai bez maksas. Ja nebūs ciparu, teiksim, virszemes apraide, tad kurš nodrošinās televīzijas piegādi bez maksas.

I.Circene

Pirks pakalpojumu no citām apraides iespējām. [*vairāki cilvēki runā vienlaicīgi*] Tagad atbildēs jautājumus.

T.Ābele

Es gribētu uzsvērt, ka šobrīd viens pakalpojuma sniedzējs, ja neskaita LVRTC, kas nodrošina analogo apraidi, un *Lattelecom*, kas nodrošina virszemes apraidi, bezmaksas nevienam neko nenodrošina. Nevienš kabeļoperators vai satelītoperators neko nedod par velti skatītājam. Par visu ir jāmaksā. Kaut vai kaut kādu pamata paketes maksu, kas attiecas arī uz sabiedrisko televīziju. Kas attiecas uz vēlāku sākšanu, *Lattelecom* strādā tajā normatīvajā ietvarā, kā to noteica Ministru kabineta noteikumi un Ministru kabineta rīkojums. Respektīvi, mums tika izvirzīta prasība izveidot šo apraides tīklu un nodrošināt šī apraides pakalpojuma pieejamību raidorganizācijām. Mēs to darām, un mums tas, protams, maksā kādas izmaksas. No savas, kā no komersanta viedokļa mums šie pienākumi un tiesības arī nav bezgalīgi, mums ir noteikti termiņi tāpat līdz 2013.gada beigām, kā tika norādīts. Mēs, protams, nevaram divus gadus šīs izmaksas uzturēt un pakalpojumu nesniegt. Tas nav iespējams. Tādā gadījumā tas pasākums principā kā tāds kļūst bezjēdzīgs. Ja šo pakalpojumu šobrīd neviens nelieto, tad mēs nevaram ar to nodarboties.

D.Buceniece

Drīkst? Otrais jautājums bija par to, kāpēc 15.decembris? Es pareizi pierakstīju, ja? Tāpēc, ka mēs tikāmies pie Satiksmes ministra divas reizes novembrī. Mēs redzējām, ka arī *Lattelecom* sarunas ar raidorganizācijām neved pie kāda rezultāta, un mēs tikāmies visi nozarē iesaistītie pārstāvji, Satiksmes ministrija, *Lattelecom*, LVRTC, padome un vienojāmies, lai process ietu uz priekšu, ir jānosprauž kādi termiņi beidzot. Tāpēc ir tas 15.decembris. Veicinātājs arī bija krīze savā ziņā, jo tiešām raidorganizācijām iet ļoti grūti, reklāmas tirgus ir krities par 50% un tiešām uzturēt šīs divas apraides izmaksas – tas nav iespējams. Tas bija jautājums par 15.decembri. Tad varētu mazliet arī izskaidrot terminus, ko nozīmē „bezmaksas”, „bezmaksas sociālā paka” – gala lietotājam bez maksas pieejamos kanālus. Respektīvi, šodien tante Bauskā skatās piecus kanālus, tad padomes galvenais uzdevums ir, lai šos piecus kanālus tante Bauskā redz arī ciparu formātā. Kam un kas izdevīgāk – atbildēšu Cileviča kungam. Tā problēma ir tāda, ka LNT un TV3 analogajā apraidē aptver, kā jau es minēju ap 50% teritorijas. Šobrīd par apraidi viņi maksā, tā kā pagājušajā nedēļā to budžeta komisijā stāstīju, šie dati nav noslēpums, piemēram, TV3 maksā

450 000 gadā par apraidi. LNT maksā pus miljonu. Savukārt *Lattelecom* nodrošina 99% teritorijas, kas nozīmē, ka nāk klāt vēl 50%, un *Lattelecom* gada maksa ir 650 000 uz visu teritoriju. Tad jūs redzat, kur tas sadārdzinājums rodas. TV3 sanāk maksāt par 200 000 vairāk, bet viņi dabū divreiz lielāku teritoriju. LNT sanāk par 150 000 vairāk maksāt. Latvijas Televīzijai tas ir izdevīgāk tāpēc, ka par, piemēram, analogo apraidi LTV1 kanāls maksā 1 300 000, te jūs redzat, ka ietaupījums ir 650 000 un LTV7 – nepilns miljons, tā, ka tur arī ir šis ietaupījums. Tā kā sabiedriskajai televīzijai tas ir izdevīgāk. Ir tāds pamata princips, ka par jaunajām tehnoloģijām ir kaut kas jāmaksā. Tāpēc ir šie dekoderi un nevar visu dot par velti. Tas tiešām ir biznesa projekts, tas ir saistīts ar sociālām jomām, īpaši mūs uztrauc 50 000 mājsaimniecību, kas ir oficiāli maznodrošināto statusā. Tad mēs esam runājuši ar Kleckina kungu ar pašvaldību savienību, varbūt viņi var šos dekoderus kādā veidā dotēt, jo pašvaldības vislabāk zina, kuri ir šie cilvēki, kuriem ir ļoti grūti, kuri nevar samaksāt ne par dekoderi, ne antenu. Jūs atceraties, ka 1980.gadu vidū, kad arī mainījās tehnoloģijas, arī nāca TV montieris un par maksu, neatceros cik tas maksāja, bet par maksu iemontēju arī televizorā jaunu tehnoloģiju, un arī tas viss notika. Man arī nav skaidrs jūsu termins „taisnīgi”. Taisnīgi kam? Jā.

Un par reģionālajām televīzijām. Jā, ir problēma arī ar tarifiem, un reģionālās televīzijas ir īpaši maksātnespējīgas, bet mums ir atrasts risinājums jau Elektronisko sakaru direkcija piedāvā tādu risinājumu, es nezinu, vai es tehniski precīzi izteikšos, tad lai mani palabo kolēģi, ka starp šīm frekvencēm ir starpfrekvenču zonas, kurās reģionālās televīzijas, kā tās raidīja analogajā apraidē, tās ar mazjaudīgiem raidītājiem var turpināt raidīt ciparos, vienkārši nomainot raidītāju no analogā uz ciparu un turpina. Tur tie tarifi ir krietni mazāki, respektīvi, līdzšinējie, un tādā veidā tās var izdzīvot. Mēs gan gribējām, lai reģionālās televīzijas veido kādus sadarbības modeļus un apvienojas; tad, piemēram, Kurzemes reģionā mums būtu viena spēcīga reģionālā televīzija, līdzšinējo 10 vietā, bet diemžēl tā nesanāca. Tā, ka risinājums ir šīs mazjaudīgās frekvences. Tas no manas puses viss pagaidām.

T.Ābele

Pāris vārdus par gala iekārtu, dekoderu, pieejamību. Kā zināms, tiesiskais regulējums, respektīvi, normatīvie akti, uz kuru pamata *Lattelecom* uzņēmās realizēt šo projektu, mums neizvirzīja prasību subsidēt šīs gala iekārtas, tomēr tur ir specifiskas prasības nodrošināt šo gala iekārtu pieejamību un gala iekārtu servisu, programmatūras atjaunošanu un citas specifiskas prasības. Šo *Lattelecom* pilda, šīs gala iekārtas ir pieejamas, kas ir īpaši arī jāuzsver, ka gala iekārtas nav *Lattelecom* biznesa pēc būtības, mēs esam ieinteresēti, lai tās gala iekārtas būtu pieejamākas pēc iespējas plašākam lietotāju lokam, lai tās būtu viegli nopērkamas, lai tās nebūtu dārgas. Pretējā gadījumā mūsu tīklam nav jēgas, ja cilvēki nelieto šīs gala iekārtas. Šobrīd ir iesaistīti pietiekami plaši mazumtirdzniecības tīkli, kuros šīs gala iekārtas ir pieejamas. *Lattelecom* ir nodrošinājis iespēju gala iekārtas irēt par pietiekami saprātīgu mēneša maksu arī tiem, kas nevar atļauties vienā reizē šos nepilnos 40 latus izlikt par gala iekārtu. Tas attiecas uz pieejamību. Kas attiecas uz kaut kādiem subsidēšanas modeļiem, protams, *Lattelecom* gadījumā šis piecu gadu biznesa modelis, nu jau var teikt četru gadu biznesa modelis šo subsidēšanu neļauj veikt, bet cita starpā, kas ir arī interesanti, Valsts kontroles ziņojumā, publiskotajā sadaļā, kā jūs zināt, ir norādīts, ka gala iekārtu subsidēšanai ar valsts un pašvaldību līdzdalību tomēr eksistē zināmi modeļi, kā to ir iespējams nodrošināt specifiskām sociālajām grupām un tamlīdzīgi, tāpēc valsts iesaistei šeit zināmas iespējas ir un es pieņemu, ka līdz galam viss nav pienācīgi izvērtēts.

B.Cilevičs

Paldies. Viens jautājums diezgan būtisks palika neatbildēts. Jūs nosaucāt maksu, Bucenieces kundze, par piedalīšanos bezmaksas paketē, bet maksas pakete lētāk maksā? Ja, piemēram, TV3 pāriet tikai maksas paketē, tad tā maksās..?

D.Buceniece

Lattelecom Jums atbildēs.

K.Gabriloviča

Ja raidorganizācijas, kuras pašlaik ir bezmaksas pakās, izvēlas, ka tās vairs nevēlas būt virszemes televīzijas bezmaksas apraidē, tad pēc būtības tām ir iespēja, tāpat kā visiem pārējiem kanāliem, nākt uz maksas paku un, kas virszemes televīzijas gadījumā ir ekonomiskā paka, un būt viens no tiem kanāliem, kas tur ir pašlaik un tam nekas nav jāmaksā par to. Ir cits stāsts, ja vienā brīdī kanāli vēlējas, lai tiem izveido individuālo paku, tad tas, protams, mums nes līdzīgi papildu izmaksas un ieņēmumu samazinājumu no pārējām maksas pakām. Tad, iespējams, būtu kaut kas būtu jāmaksā, jo tas būtu arī tāpēc – tad, kāpēc viņi ir privilēģētāki, nekā citi. Tad viņi arī maksā par to. Tā kā tas ir viņu lēmums. Es arī domāju, ka pašlaik raidorganizāciju lēmums ir saistīts ar biznesu, un tas ir vairāk saistīts nevis ar to, ka apraides tarifi tagad ir lielāki; viņi zaudē miljonus reklāmas tirgū. Teiksim, tie pāris simts tūkstoši nav tas noteicošais faktors. Sāls ir citur.

T.Ābele

Ja var īsi pie šī paša piebilst. Tā atšķirība ir ļoti vienkārša, jo šobrīd attiecībā uz bezmaksas kanāliem cilvēki var nopirkt dekoderi, neslēgt līgumu ar *Lattelecom* un skatīties šos piecus kanālus, ja viņi vēlas skatīties tikai piecus kanālus par baltu velti turpmāk, tad gadījumā, ja šis kanāls ir maksas pakā, abonents slēdz līgumu un maksā mēneša maksu par šo maksas paku, kas nozīmē, ka viņš maksā par tiem nacionālajiem kanāliem, kas līdz šim būtu bijuši bezmaksas un tagad ir iekļuvuši maksā. Līdz ar to tas vairs nav bezmaksas saturs.

B.Cilevičs

Ir par to arī runa.

T.Meisītis

Mazs rezumējums par Cileviča kunga jautājumu, kāds ir biznesa modelis? Biznesa modelis ir pavisam vienkāršs. Ja kanāls vēlas pelnīt ar reklāmu, viņš ir bezmaksas kanāla pakā, tam ir maksimāla auditorija, un tad kanāls, protams, mums maksā par apraidi. Otrs ir šīs maksas pakas, kad kanāli, kas ir maksas pakās, mums nemaksā. Mums ir abonenti, kas maksā mēneša maksu, un mēs tādā veidā atpelnām investīcijas.

A.Ašeradens

Man ir jautājums - vai šobrīd tiek pieļauts, ka bezmaksas pakās būtu iespējams, ka nav kāds no līdzšinējiem sociālajā pakā minētajiem kanāliem?

T.Meisītis

Mēs, protams, nevaram piespiest nevienu televīzijas kanālu būt bezmaksas pakā. Mēs ļoti gribam, lai paliek esošie pieci, bet, ja tie būs mazāk, tad, protams, mēs skatīsimies.

A.Ašeradens

Tas nozīmē, ka šobrīd, pārejot uz digitālo apraidi, jūs pieļaujat, ka bezmaksas pakā varētu tikt samazināts pakalpojumu apjoms, kāds līdz šim ir bijis pieejams iedzīvotājiem?

T.Meisītis

Vērojot attieksmi, kāda ir no patlaban bezmaksas kanāliem, tāda varbūtība pastāv.

A.Ašeradens

Vai mēs varam lūgt komentāru?

G.Lidaka

Man ir ļoti žēl, ka šeit nav neviena no komercraidorganizācijām.

I.Circene

Ir asociācijas vadītāja.

G.Lidaka

Es nevaru runāt par katru komercmediju individuāli, bet situāciju mēs jau vairākkārt esam skaidrojuši, ka tiešām šīs divas maksas ir par smagu un par dārgu šinī brīdī, un tā izvēle var būt par labu maksas paketei. Un mēs redzam, ka pirmais no kanāliem, kas šobrīd ir aizgājis no analogās apraides, ir TV5. Līdz ar to, protams, pastāv iespēja, ja neradīs nekādus citus risinājumus.. vienu risinājumu mēs mēģinājām steidzamības kārtībā iespiest kopā ar Daci budžeta komisijā, tas bija neveiksmīgs acīmredzot mēģinājums un ļoti sasteigts mēģinājums, bet mums bija viens piedāvājums, kā problēmu risināt. Vai tas bija labākais, - es nezinu, bet tāds tas bija. Varbūt, ka tas būtu bijis risinājums, lai komercraidorganizācijas esošās paliktu bezmaksas pakā vēl visu šo gadu, kamēr notiek pārejas periods. Protams, situācija ir izveidojusies ļoti sarežģīta, jo tik un tā par to bezmaksas paku kādam nāksies maksāt, pat ja komercraidorganizācijas nepaliks. Tātad tur paliks tikai Latvijas Televīzija, ko maksās no nodokļu maksātāju naudas tāpat. Tāpēc es domāju, ka šinī brīdī sabiedrībai būtu jāiesaistās, un tas nebūt tā, kā te teica, ka komerctelevisijas prasa budžeta naudu. Mēs neprasām, mēs vienkārši tajā brīdī varam aiziet uz maksas paketi, jo mums nebūs cita varianta. Mēs to, protams, negribētu, jo mēs ļoti labi saprotam, ka sabiedrībai paliekot vienai Latvijas Televīzijai, mēs arī neiegūstam domu dažādību, informācijas dažādību un tamlīdzīgas lietas, bet nu tas, protams, ir Saeimas un sabiedrības jautājums, ko sabiedrība vēlas, jo tiešām komerctelevisijas šobrīd pelna tikai un vienīgi ar reklāmu, nekādas budžeta dotācijas nav, ir zināmi ierobežojumi attiecībā varbūt uz daļu to kanālu, kas neiet ētera apraidē, kas ir likumā regulēti. Līdz ar to komerckanāliem ir pietiekami daudz pienākumu pret sabiedrību pret šobrīd, kuri ir jāpilda un kurus rūpīgi uzrauga padome. Tā kā izveidotā situācija ir diezgan problemātiska šobrīd, un piecinieks [TV5] jau to parāda.

I.Circene

Paldies! Iesim tālāk. Rugātes kundze.

A.Rugāte

Es par to pašu. Citas tēmas šodien nav. Tā lieta ir diezgan sarežģīta, tas nav tik vienkārši, kā pirmajā brīdī varbūt šķiet. Man ir daži jautājumi, kurus es vēlos uzdot tādēļ, ka man tos uzdod cilvēki, kuri grib saprast, kas notiek šajā pārejā. Tie jautājumi

varbūt skanēs diezgan dīvaini, bet es palūgšu tos izprast no viņu viedokļa, es tos nepārveidoju, bet tā arī vēlos uzdot. Kurš kuram maksā un cik? Kādi ir kritēriji šīm maksām? Tas ir tas jautājums, kuru tikai jūs, kas saņemat vai plānojat šīs izmaksas, varat atbildēt bez mūsu spekulatīvajiem interpretējumiem. Tad ir vēl viens jautājums – kas notiks ar brīvajām frekvencēm, ja jau vienā mēs varēsīm raidīt sešus vai desmit kanālus, jo, ja mana atmiņa neviļ, tad kādreiz bija tādi vecie laiki, bet tas bija pagājušais gadsimts, protams, un tomēr, ka frekvence ir nacionāla bagātība, nacionāla vērtība, nacionāla iespēja. Tieši tā. Es nedaudz ar ironiju par veciem laikiem. Kas notiks ar tām frekvencēm, kuras būs brīvas vai vismaz provizoriski tās varētu tapt brīvas tad, ja notiek vienošanās un pāreja, draudzīga un tāda, kas ir visiem pieņemama, saprotama, lētāka un tā tālāk, labāk sasniedzama, uz digitālo apraidi. Bet tad man ir vēl viens secinājums, un droši vien, ka man ir gana daudz kļūdu šajā secinājumā, bet man ir daži jautājumi, uz kuriem neatbildot, es nevaru tālāk domāt par šīm lietām. Secinājumi ir apmēram tādi – ja komercraidorganizācijas iegūst no 50 vai 60% apraides iespējas 99, 99% apraides iespēju, tad tas ir gandrīz uz pusi lielāka iespēja izplatīt savu produktu. Tas mani vedina domāt uz to, ka, ja privātie šobrīd gluži neizvēlas virszemes digitālo apraidi tā uzreiz, ar „hop” un laimīgi, apmierināti, bet viņiem ir kādas problēmas, kuras viņi mums klāsta, tātad, jo viņi nevēlas tik dārgi maksāt, tas ir viens, jo reklāmas tirgū nevarot pietiekami daudz nopelnīt, taču mēs nezinām tās izmaksas. Mēs nezinām ienākumus, mēs arī nepretendējam, es arī tajā skaitā, tās uzzināt – tas ir komercnoslēpums. Un arī nezināsim šos ieņēmumus, peļņu utt. Ja mainās apraides teritorija, tātad mainās produkta izplatību, tātad mainās viss tas, kas attiecas uz reklāmas izplatīšanu, tātad mainās arī iespēja reklāmdevējam tādā vai citādā veidā aprēķināt tādu vai citādu piedāvājumu, un tas izdevīgums tur parādās citāds – tāds, kā mēs uz to līdz šim neesam skatījušies. Man šķiet. Un tāpēc man ir tas vissāpīgākais ir šis pēdējais jautājums, jo, ja pāreja uz digitālo apraidi tiek bremsēta, es saprotu, ka mēs zaudējam visos punktos un neatgriezeniski. Jo vēlāk mēs ieviesīsim šo digitālo, jo lielākas un sāpīgākas sekas būs visu mūsu maciņos. Ne tikai raidorganizāciju maciņos, bet arī mūsu galviņās, piedošanu varbūt par tādu nedaudz vulgarizāciju. Jo raugi, piemēram, tāda situācija. Jūs – *Lattelecom* – neesat vienīgie. Jūs šobrīd piedāvājat, iespējams, vislabāko. Ir citi, kuri šobrīd darbojas tirgū un piedāvā savus dekoderus, piedāvā – nezinu, kā tur savienojas – tas pats *Izzi*, piemēram. Es negribu te nevienu no privātajiem kaut kā konfrontēt. Es gribu izstāstīt situāciju tādu, kāda tā ir, jo jūs to lietu pārzināt no tehnoloģiju viedokļa, taču strādājat valstiski un palīdzēsiet to lietu risināt. Dekoders, kurš pirms pusgada ir uzlikts, ja to maksāja pilnā summā, tad bija 59 lati. 59 lati dekoders, kurš ir vāji kvalitatīvs, lai neteiktu - nekvalitatīvs, kuram nemitīgi rodas traucējumi kaut kādu iemeslu dēļ. Tad šobrīd pēc pusgada vai nepilna pusgada, trīs četriem mēnešiem, jūs sakāt, ka dekodera cena ir 39 lati, tad, protams, tādu būtu daudz izdevīgāk iegādāties pašam, nevis to īrēt. Tāpēc man, godīgi sakot, arī tā ēnas puse ir neskaidra – kā tad tas viss īsti notiek. Ja ir reiz mums kāds uzvarējis konkursu valstī par digitālās apraides virszemes ieviešanu, tad laikam tam ir jāuzticās un jādod tam, kā to sauc, dabīgā monopola tiesības, jo visi tie, kas līdzās ir kā mazāki, mazjaudīgāki, nekvalitatīvi vai kā citādi, viņi notracina publiku; ne tikai tanti Bauskā, bet *da jebkuru*, kā teiktu Dombura kungs. *Da jebkuru* notracina un tad tu nezini, kā iziet no šīs situācijas, jo, lai pārietu no *Izzi* uz *Lattelecom*, tas atkal kaut ko maksā. Lūk, tādi ir mani ļoti garie jautājumi.

I.Circene

Jā. Man ir papildinājums pie jautājuma. Ņemot vērā, ka citās Eiropas Savienības valstīs apraide ir stipri mazāka, pēc tiem datiem, kas man ir, jūs kā speciālisti un eksperti vienlaikus varētu arī pateikt, kādas tad ir šīs cenas par apraidi digitālajā apraides iespējā kaut vai Igaunijā, jo, kad es esmu runājusi ar dažādiem pārstāvjiem no dažādām raidorganizācijām, viņi ir pauduši viedokli, ka cena, kas šeit ir, ir ievērojami dārgāka. Es nezinu ciparus, tādēļ jautāju jums savietojamībā ar atbildi par to, ko jautāja Rugātes kundze.

T.Meisītis

Jā. Laikam pēc kārtas.

I.Circene

Tas ir saistīti. Pasakiet cenas un tad

T.Meisītis

Protams.

I.Circene

Pasakiet cenas un tad atbildiet uz jautājumiem.

T.Meisītis

Runājot par cenām, precīzi cenas nenosaukšu, bet ir, teiksim, tā no raidorganizācijām TV3, kaut vai ir izskanējis viedoklis, ka viņi Igaunijā un Lietuvā maksā apmēram 200 – 250 tūkstošus. Ko es uzreiz varu pateikt, ka Igaunijā, Lietuvā un pie mums Latvijā šie biznesa modeļi ir atšķirīgi.

I.Circene

Bet cena?

T.Meisītis

Tie ir būtiski atšķirīgāki, jo Igaunijā un Lietuvā TV3 slēdz līgumu ar Lietuvas un Igaunijas VRTC par tehnisko apraidi. Līdz ar to šīs viņu minētās cenas ir tīri par tehnisko apraidi. Savukārt Latvijā, ko vēl klāt dod *Lattelecom*, tātad mēs nodrošinām tehnisko apraidi plus mēs nodrošinām arī to, ka klientam tomēr būs iespēja piezvanīt, pat, ja viņš skatīsies bezmaksas kanālus, viņš varēs piezvanīt jebkurā diennakts laikā un teikt „man nestrādā”. Tātad mēs dosim klāt servisu, un tā ir patiesībā ļoti dārga pozīcija. Vēl viena dārga pozīcija, kas tika minēta arī LVRTC prezentācijā, ir šī valsts iesaiste projektā saistībā ar sabiedrības informēšanu. Kā mēs redzējām, finanses patiesībā ir ļoti lielas - miljons un n reizes vairāk, taču šīs naudas arī ir jāsedz *Lattelecom*, un es pieņemu, ka tas informācijas piesātinājums telpā ir bijis pietiekami liels, un turpmāk tas būs ne mazāks, un to maksājam mēs. Līdz ar to kopā mēs nodrošinām gan tehnisko apraidi, klientu pieslēgšanu, klientu servisu, klientu informēšanu, ikviena informēšanu. Būfībā mēs nodrošinām no A līdz Z.

D.Buceniece

Drīkst vēl par Lietuvu un Igauniju? Vēl es piemetināšu, kāpēc cenas tādas ir, mēs arī apskatījām..

I.Circene

Trešā daļa. 200 000 ir trešā daļa.

D.Buceniece

Jā. *Lattelecom* nokomentēja biznesa modeli, bet vēl ir arī pilnīgi cita tirgus situācija katrā no šīm valstīm, un nav ļoti korekti salīdzināt viens pret viens valstis, jo, piemēram, Igaunijā ir vairāk televīzijas kanālu šajā bezmaksas pakā – septiņi. Piecu mūsu vietā, līdz ar to viņi arī daļa tās izmaksas uz vairāk galviņām, un tās izmaksas ir lētākas. Lietuvā ir 11 kanāli sociālajā pakā. Tur ir vēl lētāk. Arī teritorija Igaunijā ir mazāka, nekā Latvijā. Tur ir mazāk raidītāju. Saprotiet, nevar viens pret vienu salīdzināt. Mēs pētījām arī šos modeļus. Tas ir tāpēc, ka, pirmkārt, ir šī teritorija, ir vairāk sociālo kanālu un visi šie aspekti...

I.Circene

Īstenībā es saņemu absolūti precīzu atbildi. Ja mēs nodalītu nost šo servisu un mums būtu cena trīsreiz mazāka, tad Latvijā šajā paketē arī būtu septiņi vai desmit kanāli. Tieši tā. Tā ir absolūti precīza visas mūsu diskusijas atbilde vienā tekstā. Vai var nodalīt nost servisu?

T.Meisītis

Tas diemžēl vēl nav viss. Būtiska lieta ir šis termiņš, kurā komersants realizē šo projektu. *Lattelecom* vai Latvijas gadījumā tie ir pieci gadi, nupat tie ir jau četri gadi, stingri ņemot, sākot no nākamā gada 1.janvāra. Igaunijas gadījumā apraidi nodrošina valsts uzņēmums, kuram nav vispār nekādu termiņu ierobežojumu. Viņi šo biznesu var plānot, es nezinu, kādos termiņos. Mūsu gadījumā mums ir konkrēts biznesa plāns, konkrēti ņemto 4,5 gadu ietvaros. Un mums šis business ir jāattaisno šādā termiņā.

I.Circene

Līdz šim biznesu nodrošināja valsts. Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs.

K.Gabriloviča

Bet tāpēc mēs kā *Lattelecom* no savas puses arī esam pateikuši un esam arī vērsušies pie dažādām valsts organizācijām, – ja šo termiņu no pieciem gadiem varētu pārlīkt uz 10 gadiem, tad ir skaidrs, ka visas šīs cenas un arī iespējai subsidēt dekoderus būtu savādāks. Kā jau minēja iepriekš, ir tās iespējas, arī Valsts kontroles ziņojumā, kā to var atrisināt. Lūk, es arī īstenībā, Circenes kundze, atbildot uz jūsu pieņēmumu, ka varētu būt mums 11 kanālu, es domāju, ka, nē, jo arī tajā pašā Igaunijā TV3, TV6, piemēram, plāno iet ārā no bezmaksas apraides, jo reklāmas tirgus ir noteicošais, kā jau es minēju. Salīdziniet izmaksas. Izmaksu jautājums – šeit mēs runājam par 200 000 gadā, bet reklāmas tirgus krīt par pieciem, par desmit miljoniem gadā. Jūs redzat, ka ne jau tās izmaksas ir pats būtiskākais fakts. Arī Lietuvā kanālu skaits samazinās, iet ārā no bezmaksas apraides. Vienpadsmit kanālu vietā ir palikuši astoņi. Latvijā tagad, kad ir paziņojuši LNT un TV3, ka tie varētu iziet ārā no bezmaksas kanāliem, neviens neskrien un negrib iet uz bezmaksas kanālu apraidi, jo tur ir papildu nosacījumi – 50% no satura ir jābūt ražotiem Eiropas Savienībā un satura ražošana – tas ir tas, kas ir dārgi. Daudz lētāk ir retranslēt. Tāpēc lielākā daļa organizāciju ir maksas kanālos, jo tur nav ierobežojumu.

I.Circene

Jā, bet tad reklāmas zaudējumi pilnībā nosegtu trīsreiz mazākā apraides maksa. Jā, bet atbildiet, lūdzu, uz Rugātes kundzes jautājumiem.

[klusums]

A.Rugāte

Par frekvencēm, kritērijiem.

J.Bokta

Jā. Par frekvencēm - tas ir īstenībā saistīts ar pirmo uzdoto jautājumu. Kāpēc mums ir jāizslēdz un vai mēs varam neraidīt ciparu televīziju? Droši vien es arī gribēju pateikt, ka ir konkrēti datumi par ko spekulē un nespekulē. Tātad ir 2012. gads, ir Eiropas Savienības rekomendācija. 2015. gads – ir tas, ko IPU ir noteicis par ciparu pāreju, ka tam ir jābūt ne tikai Eiropas Savienībā, bet arī visās pārējās valstīs. Un tad ar ko Latvija riskē, ja mēs vispār nepalaižam ciparu televīziju. Tas, ka nav neviena Eiropas Savienības valsts, kur nav ciparu televīzijas. Piemēram, Holandē, kur ir tikai 4% iedzīvotāju, kuri lieto zemes apraidi. Un to visu maksā valsts, jo tāpēc, ka tur komerciāli vispār nekas nesanāk. Un tad, kad mēs 2012. gadā nepārejam uz ciparu televīziju, mēs it kā neizpildām Eiropas Savienības rekomendāciju, kas nav obligāta, taču mēs zaudējam arī savas tiesības pēc būtības arī tad uz frekvencēm, jo 2013. gadā ir tā saucamā „ciparu dividende”, jo Eiropas Savienība ir pateikusi vai konstatējusi, ka virszemes ciparu televīzijai nav vajadzīgs tik liels ierobežots resurss – spektrs. Un tāpēc tiek pateikts, ka tiks kaut kas mazināts. Tātad paliks kaut kas no arī citām ciparu televīzijām, kas iepriekš Ženēvas konvencijā viss tika saskaņots, tās tiks atņemtas un iedotas citām tehnoloģijām. Tas nozīmē to, ka šajā gadījumā, ja mēs to ieviešam garumā, arī analogajā var raidīt, var raidīt, kamēr kaimiņvalstis nomās visas frekvences un mēs tās tehniski vairs nevarēsim nodrošināt, plus tas atbild arī uz to, kādēļ analogā apraide kā tehnoloģija ir neefektīva. Tāpēc tā arī ir dārga. Par to arī visu laiku tiek diskutēts, kāpēc LVRTC ir tik dārgs. Tas ir tīri dabiski pāriet uz jaunām tehnoloģijām.

I.Circene

Es atbildu. Es negribu aizstāvēt analogo televīziju. Es atbalstu pāreju uz digitālo, bet jautājums ir par to, - ja to varēja Lietuvā izdarīt valsts, tad kādēļ jūs nevarējāt kā Latvijas valsts šī pārstāvniecība un, otrkārt, kādēļ tas nevarēja būt starptautisks konkurss, ka ienāk Lietuva vai Igaunija ar trīsreiz mazāku cenu? Tas ir tas jautājums.

J.Bokta

Attiecībā ar Lietuvu ir tā, ka mums paredz Radio un televīzijas likums, ka mēs kā infrastruktūras turētāji, mēs nevaram piedalīties satura veidošanā, kur tad arī paketēšana ir satura veidošana – tas ir viens. Otrs ir – varēja būt dalīts modelis, kur bezmaksas paketi nodrošināt mēs tā kā varētu, un to, kas ir par maksu, tad atdotu privātajiem, lai viņi – lai vai nu viens vai vairāki paketē. Tas ir īstenībā jau tāds globāls nosacījums, konkursa nosacījums. To, ka varēja piedalīties starptautiski – to varēja, tāpēc, ka tika iesniegti arī starptautiski piedāvājumi. Tāpat TDF [TDF S.A.S.], es saprotu, franči kopā ar igauņiem ir iesnieguši konkursā, piedalījās tātad arī starptautiskie.

I.Circene

Man ir divi jautājumi – Brikšes kundze un Ašeradena kungs.

I.Brikše

Man ir trīs jautājumi, izmantojot šo iespēju tikt pie jautājuma uzdošanas. 2006. gadā Ministru kabinets ir pieņēmis koncepciju par zemes ciparu televīzijas raidīšanas attīstību Latvijā, un koncepcijā ir iekšā 6.3. punkts – iespējamie programmu paketēšanas risinājumu varianti, kur ir teikts, ka „jāatzīmē, ka programmu paketēšanas jautājumi pēc būtības ir satura jautājumi un attiecīgi tie ir Nacionālās radio un televīzijas padomes (NRTP) kompetencē. No kopējā zemes ciparu televīzijas veiksmīgas ieviešanas aspekta, sākotnējā periodā nepieciešams ņemt vērā gan skatītāju, gan satura veidotāju (raidorganizāciju), gan izplatīšanas tīklu izveides tehniskās un ekonomiskās iespējas un to, ka programmu paketēšana ir cieši saistīta ar programmu izplatīšanas tīklu izveidi.”

Mans jautājums – kā pa šiem trim gadiem Nacionālā radio un televīzijas padome nodrošināja šo koncepcijas punkta, es nezinu, vai nu noraidīšanu, ja tas nav loģisks, vai arī realizāciju, iestrādāšanu likumdošanā?

Otrs mans jautājums ir likumdevējam – ja likums paredz, ka tiek nodrošināta 99% apraide, tad vai tas nozīmē, ka 99% Latvijas iedzīvotāji patiešām saņems to, ko likums viņiem garantē, jo tās patiesībā ir šķirtas lietas. Raidīšana un iegūstamība, pieejamība, saņemamība.

Trešais jautājums *Lattelecom* – pašreizējā situācija ir pilnīgi citā situācijā, kad Latvijā parādījās internets un interneta provaideri vēlējas darboties tirgū. Situācijā patiesībā ir analoga, man ļoti žēl, kādā veidā Latvijā attīstījās internets. Tas ir – *Lattelecom* patiesībā interneta attīstību ilgstoši bremsēja savu dārgo cenu dēļ. Paldies.

K. Gabriloviča, D.Buceniece

Kāds ir jautājums?

I.Brikše

Man ir trīs jautājumi. Pirmais jautājums ir Nacionālajai radio un televīzijas padomei..

v pirmo jautājumu, bet pēdējais jautājums
[vairāki cilvēki runā vienlaicīgi]

I.Brikše

Un pēdējais jautājums ir *Lattelecom*. Vai *Lattelecom* nesaskata līdzību pašreizējā brīdī ar digitalizācijas situāciju, kāda bija Latvijā, attīstoties internetam, kur internetu bremsēja *Lattelecom* augstās cenas?

D.Buceniece

Par koncepciju. Koncepcija saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likumu ir politikas plānošanas dokuments, un padome netika iesaistīta tieši šīs koncepcijas izstrādē, bet mums ir ļoti labi zināms šis koncepcijas punkts. Tātad, ko mēs esam darījuši, lai to iestrādātu likumdošanā? Paldies Dievam, mūs iesaistīja Ministru kabineta noteikumu izstrādē, jau pieminēto 2008. gada septembra noteikumu izstrādē, kur mēs panācām sev labvēlīgus punktus, ka mēs saglabājam sev šo funkciju licencēt kanālus, kas tiek raidīti digitāli. Sākumā mums gribēja arī šo funkciju atņemt, - ka to visu darīs programmu paketētājs, respektīvi, šis elektroniskais komersants. Tas ir viens aspekts, vēl mēs iestrādājām savā nacionālā attīstības koncepcijā veselu sadaļu par pāreju uz ciparu apraidei, un tur tas pamata punkts bija, ko es minēju jau prezentācijā, - lai Latvijas iedzīvotājiem nepasliktinātos situācija, pārejot no analogās uz ciparu apraidi. Tātad šie pieci kanāli plus reģionālie, ko saņem analogi, tiktu nodrošināti arī digitāli. Tad vēl mēs ar lēmumu noteicām pirms gada, tad, kad gāja šis konkurss Satiksmes

ministrijā, kurā diemžēl mūs neuzaicināja arī ņemt dalību, es uzskatu, ka tas ir bijis slikti, jo varbūt, ka mēs pirms gada jau būtu risinājuši jautājumus, kurus mēs apspriežam šobrīd, varbūt arī nē, bet tas ir tikai mans minējums. Pirms gada mēs nodefinējām ar lēmumu šo sociālo paku, nosūtījām šo lēmumu Satiksmes ministrijai, kura to ņēma vērā, lai konkursa pretendenti zinātu, kas ir šie viņu pienākumi, kas ir tas, kas viņiem ir jānodrošina.

I.Brikše

Bet tad galu galā tas cilvēks saņems to pašu pakalpojumu vai nesaņems?

[*Vienlaicīgi izskan replikas – „protams”; „protams, ka nē”, „nevar teikt, ka, nē”, „kāpēc nesaņems?”*]. Nacionālā radio un televīzijas padome saka, ka, respektīvi, mērķis ir nodrošināt, lai cilvēkiem nepasliktinātos situācija, uz ko nākamā atbilde – „protams, ka tas cilvēks nesaņems”

D.Buceniece

Latvijas iedzīvotāji 99% teritorijā saņems obligāti sabiedriskos abus kanālus, un es ļoti ceru, ka līdz 15.decembrim arī nacionālās komercstacijas pateiks savu lēmumu. Atbildot, – saņems.

K.Gabriloviča

Es vēlreiz gribētu jums pateikt, ka nevajag, manuprāt, likt vienā katlā divas dažādas lietas. Ir krīzes situācija valstī, kā jūs redzējāt, TV5 izgāja no analogās apraides, no bezmaksas apraides jau. Šeit nav runa par to, vai pāriet vai nepāriet uz digitālo apraidi, runa ir par to, ka raidorganizācijām nav naudas. Ja mēs paliekam analogajā apraidē, tām tās izmaksas būtu vēl dārgākas, un tās spiestu vēl vairāk iziet no apraides. Nejaucam kopā divas dažādas lietas. Paskatāmies uz TV5 piemēru. Viņi izgāja ārā no analogās apraides. Nevajag jaukt kopā. Atbildot par jūsu komentāru par *Lattelecom*, vai mēs vērtējam, vai nav līdzības, tad es īstenībā negribu piekrist, ka *Lattelecom* ir bremsējis interneta attīstību. Jūs droši vien medijos visi varat lasīt, ka Latvijā ir viens no labākajiem interneta kvalitātes ātrumiem visā pasaulē. Latvijā ir salīdzinoši ar visām citām Eiropas valstīm ir lētākas interneta cenas un iesaku paskatīties, cik jūs samaksāsit par līdzvērtīgu 20 megabitīgu internetu jebkurā citā Eiropas valstī. Jūs redzēsiet, ka Latvijas cenas ir divas reizes, trīs reizes pat lētākas. Tā kā, jā, es teiktu, līdzības būs. Tāpat kā mēs esam līderi internetā, televīzijas jomā mēs varam būt līderi. Arī pašreiz mēs esam ieviesuši ātrāko internetu Eiropā. Tas tā kā komentārs uz pēdējo jautājumu.

I.Brikše

Es vēlētos precizēt jautājumu. Es nerunāju par pašreizējo situāciju pēc direktīvas ieviešanas, bet par situāciju, ka internets radās Latvijā un cilvēki gribēja to lietot, bet viņiem patiesībā augsto cenu dēļ nebija iespējams to lietot. Reāli tas vismaz par diviem, trim gadiem aizkavēja to, kā internets varēja ieviesties katras mājsaimniecības dzīvē.

K.Gabriloviča

Es gribētu pateikt, ka, pirmkārt, *Lattelecom* nekad nav bijis monopola situācijas interneta pakalpojuma sniedzēji, un jebkura jauna tehnoloģija, kas ienāk tirgū, sākotnēji maksā dārgi. Tieši tāda paša cena bija visās citās valstīs – tā, ka es nepiekrītu tam apgalvojumam.

I.Circene

Mums vēl ir jautājumi. Lūdzu, Ašeradena kungs un tad Cileviča kungs.

A.Ašeradens

Savus jautājumus joprojām gribētu uzdot šīs komisijas kontekstā. Vai joprojām es pareizi saprotu, ka jebkuram Latvijas valsts iedzīvotājam, lai viņš turpmāk varētu skatīties televīziju, pārejot uz ciparu formātu, būs jāiegādājas dekoders par 39 latiem?

T.Ābele

Jāiegādājas būs tiem, kas vēlēsies skatīties televīziju programmu zemes apraidi ciparu formātā ar antenu; tiem, kas turpinās skatīties kabeļtelevīziju, satelīta televīziju, interneta televīziju, tas acīmredzot būs atkarīgs no tā, kā šis pakalpojuma sniedzējs vai satelīttelevīzijas pakalpojuma sniedzējs, kabeļoperators vienosies ar attiecīgo raidorganizāciju.

A.Ašeradens

Tad es uzdošu daudz vienkāršāk. Labi, man ir māja Kaltenē, un es skatos analogajā formātā šobrīd, un, izslēdzot analogo formātu, man būs jāiegādājas dekoders par 39 latiem, ja es turpmāk gribēšu skatīties analogajā formā.

T.Ābele

Ja jūs vēlēsieties skatīties tādā formā, kā to šobrīd piedāvā *Lattelecom*, tad, jā, atbilde ir apstiprinoša. Protams, jums būs iespējamas arī alternatīvas, kā skatīties televīziju, izmantojot citas tehnoloģijas.

A.Ašeradens

Otra iespēja, ja es gribēšu tāpat redzēt šīs televīzijas, līdz šim man pieejamos piecus kanālus, tad man būs jāmaksā par tiem, ja kāds no komerciālajiem kanāliem izstāsies no šīs bezmaksas paketes.

T.Ābele

Ja tas izstāsies no bezmaksas paketes, tad tas nebūs redzams tieši tāpat analogajā apraidē, tieši tāpat ciparu apraidē.

D.Buceniece

Ja drīkstu papildināt, es nezinu, Ašeradena kungs, kāds jums ir televizors, bet, ja jums ir jauns, ar jau iebūvētu uztvērēju, tad jums vajadzēs tikai kartīti, jums nevajadzēs uztvērēju.

A.Ašeradens

Vēlreiz. Tātad, lai skatītos bezmaksas paketi man būs nepieciešamas kādas izmaksas vai nebūs?

K.Gabriloviča

Ja jums ir televizors ar jau iebūvētu dekoderu MPEG4, jums nav nekādu izmaksu, jums nekas nav jāpērk. Jums ir izmaksas tikai tad, ja jūs gribētu skatīties mūsu maksas kanālus. Ja jums ir pašlaik parastā antena uz jumta, kur jūs skatāties analogajā bezmaksas apraidē, un jūs gribat skatīties bezmaksas kanālu, nevis izvēlēties kāda cita pakalpojuma sniedzēja iespējas, kas tiek piedāvātas, tie ir 39 lati. Tikpat labi var

paņemt kādu citu pakalpojumu sniedzēju, kur, ja jūs pirksiet maksas paku, varēsiet dabūt iekārtas bez maksas.

A.Ašeradens

Tātad, ja es pareizi saprotu, jebkuram Latvijas iedzīvotājam, kuram nav pieejami kabeļi, kādas citas iespējas nav pieslēgtas, tātad viņam būs turpmāk jāmaksā vismaz 39 lati, lai skatītos nacionālās televīzijas divus kanālus. Par pārējiem mēs nezinām.

K.Gabriloviča

39 lati par dekoderu. Jā. Bet es atgādinu, ka tās ir tikai vienreizējās izmaksas. Tikai vienreizējās izmaksas. Tieši tāpat kā cilvēkiem ir nepieciešams televizors, lai varētu skatīties. Mēs taču nepērkam viņiem televizorus.

A.Ašeradens

Labi. Jūs neuztverat, ka tas ir būtisks ierobežojums.

K.Gabriloviča

Mēs uzskatām, ka.. Kaimiņvalstīm ir bijusi līdzīga pieredze un tas nav radis tādu polemiku. Mēs no savas puses, protams, saprotam, ka ir krīze un ir smaga situācija, tāpēc tas, ko dara *Lattelecom*, mēs piedāvājam šim cilvēkam, kas nespēj samaksāt summu uzreiz, maksāt to pakāpeniski, maksājot vienu latu 98 santīmus mēnesī.

A.Ašeradens

Labi. Un tad mans pēdējais jautājums. Kas būtu jādara, lai šādi cilvēki, kas vēlētos tādu pašu servisu, kādu viņi ir saņēmuši līdz šim, iespējams, labākā kvalitātē turpmāk, bet tomēr, ja viņi nav spējīgi samaksāt šos 39 latus, lai viņi varētu redzēt gan savas piecas programmas, gan nemaksāt par to neko. Kas tad būtu jādara? Kas būtu rīcības plāns šajā gadījumā?

T.Ābele

Rīcības plāns ir sekojošs. Pirmkārt, acīmredzot pašvaldībām ir jāapzina, kas ir šie cilvēki, kur viņi dzīvo un kāds ir šis maznodrošināto cilvēku skaits un precīzs saraksts. Mēs diemžēl to nezinām. Mums neviens nekad nav prasījis to uzzināt vai nofiksēt šo skaitli. Kas attiecas uz *Lattelecom* līdzdalību, iespēju padarīt šo gala iekārtu pieejamāku, kā jau es minēju, *Lattelecom* nav monopols, pirmkārt, uz gala iekārtu tirdzniecību, nedz arī tas ir vispār *Lattelecom* īpašs bizness; tas ir uz pašizmaksu balstīts, teiksim tā, iekārtu pieejamības pakalpojums. *Lattelecom*, ja būtu iespējams šīs radio frekvences lietot saprātīgu termiņu, kā tas piemēram līdzīgi ir citās valstīs, piemēram, desmit gadus, noteikti varētu krietni uzlabot šos komerciālos nosacījumus, šo gala iekārtu pieejamību.

A.Ašeradens

Tas, ko jūs iesakāt, ir pašvaldībām apzināt tos iedzīvotājus, kuri pārejas gadījumā zaudēs iespēju skatīties šos televīzijas kanālus un atrast iespēju, kā kompensēt dekoderu un kompensēt maksas paketi viņiem, lai redzētu visus piecus kanālus.

K.Gabriloviča

Maksas pakete nav jākompensē, jo bezmaksas kanāli joprojām būs bezmaksas.

A.Ašeradens

Bet mēs saprotam, ka labākajā gadījumā tie būs divi kanāli – tie būs sabiedriskās televīzijas.

K.Gabriloviča

Tas vēl nav izlemts.

A.Ašeradens

Tas no Līdakas kundzes. Ejot prom, viņa pateica, ka nekāda dalība te nebūs.

K.Gabriloviča

Mēs arī veicam pārrunas ar komerckanāliem, un atbildes ir dažādas. Dace gribēja ko teikt?

D.Buceniece

Jā, es gribēju papildināt. Es jau teicu vienā no savām atbildēm uz jautājumiem, ka mēs esam runājuši ar Pašvaldību savienību un no šiem 220 000, kas lieto šo virszemes televīziju, problēma varētu būt aptuveni ar 50 000 mājsaimniecību, kas ir oficiāli maznodrošināto statusā. Nevis tie, kam ir mājas Kaltenē, bet tiešām cilvēki, kas nevar samaksāt. Vēlreiz par šīm izmaksām – jaunā tehnoloģijā ir jāinvestē. Ja jūs gribat sev jaunāku, modernāku telefonu, jūs to pērkat. Ja jūs gribat skatīties ciparu televīziju, jūs pērkat dekoderi. Nevar tiešām to polemiku tādu.. Ir problēma, jā, ar šiem 50 000, mēs piekrītam, un to var risināt ar pašvaldībām.

I.Circene

Vēl vienīgi jūs varbūt varētu precizēt, kā tas cilvēks, mājās sēžot, var zināt, vai viņam televizorā ir tas dekoders vai nav? *[vairāki cilvēki runā vienlaicīgi – „nav”]* Vai jūs tad varat viņiem pateikt? Viņš jau nevar tai pašvaldībai atbildēt.

K.Gabriloviča

Es domāju, ka tai sabiedrības auditorijai, kuri ir maznodrošinātie, nebūs tādas televizors. Kur tad viņi tādu naudu būtu paņēmuši, jo tas televizors, tas ir jaunāks televizors, ka nozīmē, ka viņi ir samaksājuši savus 300 latus par televizoru, bet tas, ko es vēlreiz gribētu atgādināt. Tas, ka varētu samazināties komercraidorganizāciju skaits, kas būs par maksu vai bezmaksas, nav saistīts ar šo projektu. Tas ir saistīts ar situāciju valstī. Tas, ka TV5 jau izgāja ārā no analogās apraides tagad. Viņi jau to izdarīja, kas ir diezgan skaidrs, ka tas nav saistīts ar to, ka, vai mēs pārejam uz digitālo apraidi, vai nē. Tas drīzāk pat ir otrādi. Un, otrkārt, es arī neapgalvotu 100%, ka visas raidorganizācijas patiešām pāries uz maksas kanāliem. Es zinu, ka ir kanāli, kuri diezgan nopietni apsver palikt bezmaksas pakā. Runājot par maznodrošinātajiem, par maznodrošināto situāciju valstī tiek spriests dažādos veidos, un es domāju, ka *Lattelecom* kā komercsabiedrībai, kur mums arī jumta līguma nosacījumi gan no valsts, gan no *TeliaSoneras*, kas mums neļauj veikt arī, subsidēt valsts.. subsidēt, kas ir zaudējumi projektam, kas uzstādītu mums lielas prasības no mūsu akcionāru puses. Tāpēc tas ir tas, ko mēs esam pateikuši no savas puses, jo mēs neesam valsts organizācija; tas, ko mēs esam pateikuši no savas puses, - lai mēs varētu nākt pretī valstij un palīdzēt dekoderu problēmu atrisināt, mūsaprāt, tas risinājums ir pagarinot laiku, jo tad mēs varam savas investīcijas atpelnīt daudz ilgākā laika periodā, un tad mēs varēsim atrast naudu cilvēkiem.

I.Circene

Paldies. To mēs jau dzirdējām vairākkārtīgi. Man ir četri vēl pieteikušies. Čileviča kungs, tad asociācijas pārstāvis, tad ir Kota kungs, Boktas kungs.

B.Čilevičs

Jā, paldies. Ļoti lietderīga saruna, jo tiešām pozīcijas izskaidrojums. Šobrīd mēs redzam, kur ir problēmas, ka vienkārši šobrīd mēs ļoti dažādi skatāmies acīmredzot, es teiktu vērtību sistēmas ir ļoti atšķirīgas. Brikšes kundze minēja patiešām ļoti labu piemēru, es visnotaļ atbalstu šo ideju, ka notiek aptuveni tas pats, kas notiek ar internetu savā laikā 1990. gadu sākumā un vidū. Es ļoti daudz varētu par to teikt, es esmu interneta klients kopš 1992. gada, es nekad neesmu mainījis servisa provaideri, pakalpojuma sniedzēju. Tikai nosaukumi mainījās. Sākotnēji *Teleport*, *Parks*, *MikroLink*, *Delfi*, tagad tas ir *Lattelecom* tehnoloģijas. Un ticiet man, man ir ko teikt par jūsu pakalpojumu, par cenu, par servisu, bet tās ir citas sarunas. Priekšmets, un es ceru, ka man būs tāda iespēja. Bet šajā situācijā jūs sakāt, ka cilvēkiem ir jāmaksā par jaunajām tehnoloģijām, visnotaļ piekrītu. Šobrīd ir runa par to, ka cilvēkiem būs jāmaksā par to, ko viņi līdz šim saņēma bez maksas. Par naudu saņems mazāk, nekā viņi šobrīd saņem bez maksas. Tas, ka viņi saņem analogajā, tas vairs nebūs pieejams un tā tālāk. Tas ir patērētāju viedoklis. Un tas ir mūsu pienākums ir nodrošināt, lai šajā ziņā patērētāju stāvoklis nepasliktinās, jo maznodrošinātiem nav būtiski visādas izsmalcinātas tehnoloģiskas iespējas. Viņam ir jānodrošina iespēja iegūt informācija, ko dara Latvijas Televīzija, ko dara LNT, ko dara reģionālās televīzijas, pārraida to informāciju, ko nepārraida ne LTV, ne LNT. Kas notiks šodien? Latgalē turpināsies... Krievija, Baltkrievija turpinās analogo apraidi. Tātad cilvēki klausīsies informāciju no turienes. No Latvijas informācija vairs nebūs pieejama. Jūs to neņemat vērā. Jūs sakāt, tehniskais progress iet uz priekšu, un mums ir jādzēns pakal. Tātad, kur ir problēma? – ka tikai tagad mēs sākam par šo lietu runāt. Jūs, es šobrīd - Satiksmes ministrija, centrs, *Lattelecom* – jūs nostādāt sabiedrību fakta priekšā. Jūs pieņemat ļoti atbildīgus lēmumus, kas ietekmē visu sabiedrību, nemaz pat nekonsultējoties ar citām institūcijām, kam ir pienākums par to domāt. Jums nav pienākums par to domāt, protams, jūs darāt savu darbu, un darāt to ļoti kvalitatīvi. Bizness ir bizness, bet ir vesela virkne citu aspektu, kur jūs vienkārši negribējāt un nevarējāt ņemt vērā sabiedrības interesi, un jūs to nedarījāt. Rezultātā, kas notiek? Centrs diezgan apšaubāmi interpretē vienu likuma normu, un uz šīs interpretācijas pamata neuzņemas pats darīt visu darbu, kā to dara attiecīgās institūcijas Lietuvā un Igaunijā. Izsludināja konkursu, Valsts kontrole saka, ka uz diezgan apšaubāmiem nosacījumiem, bet, labi, mēs to nevērtēsim. *Lattelecom* uzvarēja, iegāja iekšā šajā biznesā un, protams, saņem savu daļu peļņas. Varbūt tieši ar to ir saistīts, ka mums cenas ir trīsreiz augstākas, nekā Lietuvā un Igaunijā. Es neņemos to vērtēt, bet cilvēki spriedīs tieši tā. Es nerunāju par visām teorijām, kas izskanēja medijos – kas ir ieinteresēts un kāpēc vajadzēja tieši tā rīkoties. Tas ir nopietni. Es saprotu, ka komercorganizācijas domā par peļņu tikai un ļoti pareizi dara, bet imidžs arī nav pēdējā lieta. Šajā kontekstā jūs ne gluži labi izskatāties. Mans jautājums ir ļoti vienkāršs. Šobrīd ko vēl var darīt, lai tomēr ņemtu vērā sociālos aspektus, lai tiešām nebūtu tā, ka cilvēku stāvoklis tehniskā procesā interpretācijas rezultātā pasliktinās, ka cilvēkiem būs jāmaksā par to, par ko viņi negrib maksāt un par to, ko viņi līdz šim varēja saņemt bezmaksas, bet vairs tādas iespējas viņiem nebūt. Kā var koriģēt esoši procesu, lai labotu to, ko vēl var glābt?

I.Circene

Meisīša kungs, lūdzu.

T.Meisītis

Tā tad pāris vārdos par to, ko jūs jau teicāt, ka cilvēkiem būs jāmaksā par to, kas faktiski būs mazāk, nekā viņiem ir šobrīd. Ja mēs atceramies ciparus, ko bija iespējas uzzināt Bucenieces kundzes prezentācijā, šobrīd analogais signāls attiecībā uz komerciālajām raidorganizāciju programmām ir pieejams pusei valsts. Pusei valsts tā nav. Apmēram 10%, mazliet vairāk kā 10% Latvijas Republikas teritorijas bezmaksas saturu neredz vispār, nekādu, neviens, ne ar kādām antenām, ne ar kādām gala iekārtām. Par naudu, protams, satelīta pakalpojuma sniedzēji par nelielu, taisnīgu atlīdzību padsmi latu mēnesī jums var nodrošināt šo servisu, ko droši vien maznodrošinātie var atļauties. Tas būtu viens. Mēs nodrošinām šo 99% pārklājumu tādēļ, ka valsts mums to palūdza izdarīt. No mūsu viedokļa, kā no komersanta viedokļa jūs sakāt, mūs interesē peļņa un nekas cits. Mūs interesē, jūs saprotiet, šis projekts no sabiedrības uztveres viedokļa, arī attiecībā uz visu pārējo, ko mēs darām, tas ļoti ietekmē. Mums nav vienalga sagrābt kādu ātro peļņu un pazust krūmos. Mēs esam pakalpojumu sniedzējs visā Latvijā, un viss, ko mēs darām, atsaucas arī uz citiem pakalpojumiem. Tas veido mūsu, teiksim tā, svešvārdā runājot, *imidžu*, un mums ir ārkārtīgi svarīgi, lai šis projekts būtu sekmīgs un lai sadarbojoties mēs varētu sekmīgi to realizēt. Kas attiecas uz *Lattelecom* līdzdalību – *Lattelecom* piedalījās konkursā, ko izsludināja valsts. Un no mūsu viedokļa, no komersanta viedokļa valsts ir valsts. Tas nav Satiksmes ministrija – viena persona, Saeima – cita persona, Saeimas frakcijas – vēl kāda cita persona. Mēs to uztverām, ka valsts vēlas šo pārejas procesu realizēt. Valsts vēlas ieviest ciparu apraidi. Valsts ir izvirzījusi zināmus kritērijus un prasības, kas mums ir jāievēro. Mēs izvērtējam savas iespējas, konstatējam, ko mēs varam izdarīt. Iesniedzām šo piedāvājumu, un to mēs arī darām. Ja valsts mums procesa vidū pasaka, ka patiesībā tas viss nav vajadzīgs, mēs esam diezgan mulsinošā situācijā patiesībā. Ja mēs runājam par peļņu, tad šobrīd *Lattelecom* iegulda un šobrīd *Lattelecom*, ja skatās uz to projektu, vēl neko nepelna. *Lattelecom* pelnīs uz šo projektu tikai tādā gadījumā, ja projekts būs sekmīgs, cilvēki uzticēsies šīm tehnoloģijām un cilvēki lietos šīs tehnoloģijas. Pretējā gadījumā, ja uztvere būs tāda, ka tas viss ir ārprāts, krāpšanas pasākums, mēs nekad nenopelnīsim. Mūsu stāsta sekmes ir atkarīgas no tā, kā šis projekts realizēsies kopumā. Kas attiecas uz gala iekārtu pieejamību, pakalpojuma pieejamību, - jo vairāk gala iekārtas būs pieejamas, jo vairāk cilvēki, kas šobrīd skatās analogo televīziju, izmantos šo pakalpojumu, jo mūsu projektam būs lielākas sekmes.

I.Circene

Paldies. Mēs tad īsti nesaņēmām atbildi. Man būtu liels lūgums. Mums pat līdz ilgākajam laikam ir divas stundas šeit – formulēt jautājumu divu trīs minūšu laikā un formulēt atbildi divu trīs minūšu laikā, bet nevis stāstīt vispār par problēmu kā tādu, bet tiešām konkrēti jautājumi, konkrēta atbilde, jo vēl ir četri pieci cilvēki, kas vēlas jautāt. Lūdzu.

T.Ābele

Ja var, tad pavisam īsu komentāru.

I.Circene

Lūdzu, ne komentāru, bet atbildi uz jautājumu.

T.Ābele

Atbilde uz jautājumu, vai kaut ko var darīt, lai kaut ko mainītu pašreizējā situācijā? Jā, var. Valsts attiecīgās institūcijas var piešķirt *Lattelecom* frekvences nevis uz pieciem, bet 10, 15 gadiem. Mums būs iespējas atpelnīt investīcijas ilgākā laikā un noteikti arī cenas būs raidorganizācijām zemākas un dekoderus būs iespējams maznodrošinātjiem piedāvāt bez maksas. To mēs esam teikuši vairākkārt.

D.Buceniece

Drīkst vēl atbildi Cileviča kungam uz jautājumu? Es pierakstīju pat jūsu frāzi, ko jūs teicāt – „cilvēki negrib maksāt”. Man īsti nav skaidrs, ko tas nozīmē. Tātad padomju laika cilvēka domāšana. Nevar īsti vilkt paralēles un teikt, ka tagad ir šausmīgi dārgas investīcijas. Tā ir vienkārši tehnoloģiju maiņa, tā nav revolūcija. Salīdzinoši nesen vēl bija tas pats pārejas process televīzijās no *Secam* uz *Pal* sistēmu, kur arī 50 rubļus maksāja tas, ka jūs izsaucāt uz mājām TV montieri, kurš jums iemontēja šo jauno sistēmu. Te ir kaut kas līdzīgs, te ir tikai šis dekoders jānopērk. Es negribētu arī, ka viss tas tiek *futbolēts* uz LVRTC, uz *Lattelecom*, galu galā varbūt tiešām Saeima palīdziet kādu juridisku lēmumu izdomāt, kā šo jautājumu atrisināt. Varbūt tiešām pagarināt šo konkursa termiņu vai tamlīdzīgi.

I.Circene

Varbūt, ka nodalīt servisu. Varbūt. Lūdzu, nākamais.

D.Buceniece

Kādā veidā? Tas bija konkursa nolikumā.

I.Circene

Lūdzu, nākamais.

I.Muuls

Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija Neliela replika pie Ašeradena kunga jautājuma. Ja būs nopirkts dekoders par 39 latiem, vai bezmaksas programmas tiešām būs bezmaksas? Es varu teikt tikai tā, ka šis dekoders arī patērē elektrību, un patērē tas 30 latu pēc tehniskās pases. Vidēji pēc tiem pašiem TNS datiem katra Latvijas mājsaimniecība televīziju skatās piecas stundas dienā, kas nozīmē, ka mēnesī elektrības patēriņš papildus izmaksās 50 santīmu vienai mājsaimniecībai tikai par šo papildu dekodera lietošanu.

T.Meisītis

Cik šobrīd izmaksā analogās televīzijas skatīšanās mēnesī?

I.Muuls

Tā ir starpība. Tā ir cita starpība.

I.Circene

Paldies. Kota kungs.

E.Kots

Jā, es tikai ļoti īsu komentāru, jo tad, kad es centos pierādīt televīzijas budžetu un teicu, ka, ja televīzijas budžets būs mazāks par 8,3 [miljoniem LVL], tad būs lielas problēmas ar pieejamību un apraidi. Tad nu tas ir noticis. Latvijas Televīzija budžetu ir saņēmusi par 1,2 miljoniem mazāk. Man tikko ienāca īsziņa, ka cienījamie deputāti

ir piešķirūši uz vienu gadu visu šo pieaugumu. Tātad man 2011. gadā joprojām ir 5,6 miljonu budžets. Tad es vienkārši aicinu – par ko mēs šeit diskutējam? Mēs atsaucam izpildinstitūcijas, un visas izpildinstitūcijas cenšas jums pierādīt un atskaitīties par darbu, bet es uzsveru, ka šo konkursu par apraidi izsludināja Ministru kabinets un es uzskatu, ka visai šai sarunai ir jābūt Ministru prezidenta klātbūtnē, jo viņš ir parakstījis vai iepriekšējais, es pat nezinu, kurš ir parakstījis šos dokumentus. Šis ir izsludināts konkurss, kā jau te teica. Un man kā izpildinstitūcijai visi šie lēmumi ir saistoši. Es varu pateikt, ko var darīt. Piešķiriet speciālu budžetu analogajai apraidei; tas būs atkal viens pāri miljons gadā un tie 10% tad arī saņems šo analogās apraides.. vai.. es nevaru šīs saistības izpildīt. Nav man kā televīzijai iespējams. Un tajā brīdī, kad mēs vispār sākam runāt par televīzijas budžetu, tad paliek jau skumji, un šī sapulce kļūs vēl skumjāka, ja jūs pašreiz cīnāties par apraidi, bet es tajā pašā brīdī saku, - beidzot samaksājiet par televīziju un saturu.

I.Circene

Paldies par jūsu viedokli. Boktas kungs.

J.Bokta

Jā, es gribēju.. konstatējot to sarunu, tad īstenībā ir jānošķir divas lietas. Konceptijā, par ko te runā, arī bija skaidri un gaiši pateikts, ka nav runas par uztverošo daļu. Un šajā gadījumā mēs runājam tikai par uztverošo daļu, un arī izsludinātais konkurss nerisināja šo problēmu. Kāpēc? Atbilde arī vienkārša. Tepat atkal pieminētie nosacīti lētie igauņi. Viņiem bija pavisam vienkārši. Saeima pieņēma lēmumu – likumā ierakstīja, ka tajā datumā izslēdzam un arī nerisināja jautājumu par uztverošām iekārtām, par ko mēs tagad runājam. Īstenībā tur ar tika nostādīts, ka tā ir brīva izvēle. Viņš pērk vai komersants viņam piedāvā. Ja konkurss neparedzēja risināt tādu jautājumu un biznesa modelī tas nav iekļauts, tad nevar tagad prasīt to likt kādam nosponsorēt vai uzdāvināt. Ja prasa, kāds ir risinājums, tad ir, piemēram, Amerikā, lai izpildītu tehnoloģiju neitralitāti, maznodrošinātajiem tika izdalīti vaučeri par 50 latiem, un tad cilvēks var izvēlēties virszemes apraidei, satelītam, kabelim. To var darīt, bet tā ir visa nauda. Mēs te runājam tagad par sociālu funkciju. Katras sociālas funkcijas nodrošināšana maksā naudu. Otrs risinājums, ko *Lattelecom* visu laiku saka, ir pieci, desmit gadi pagarināt termiņu. Tas ir juridiski strīdīgi. Mūsu viedoklis, mēs uzskatām, ka tur ir būtisks drauds kādām tiesvedībām nākotnē, ka tiek mainīti konkursa nosacījumi. Ja citas iespējas nav paredzētas, tad uz doto brīdi es uzskatu, ka vienīgais variants ir piedalīt naudu, izdalām vaučerus vai izdalām katrai raidorganizācijai, kas būtu potenciāli atkal apšaubāmi, izdalām naudu, kas to apmaksās. Nevar tagad teikt, ka tagad tiks risināts šis jautājums. Ir piemērs – Itālijā izdalīja dekoderus, dabūja soda naudu – 200 miljonus. Valsts samaksāja par to, ka tiek dalīti dekoderi. Vācija arī dabūja soda naudu tieši tādā pašā veidā. Tā, ka risinājumi ir, bet katrs risinājums prasa naudu, bet pēc ekonomiskās situācijas, es piekrītu, ar TV5 mums ir bijušas visgarākās sarunas, un tas nav jautājums – cipari vai analogi, bet tas ir tirgus diktēts, mēs atsakāmies no daudz kā, no policistiem, no ugunsdzēsējiem un arī kanāls aiziet projām, jo tas vienkārši nevar tirgus apstākļos dzīvot.

I.Circene

Paldies Boktas kungs. Ne jau velti Valsts kontrole ir vērsusies Ģenerālprokuratūrā tieši par šiem izejas nosacījumiem gan konkursam, gan par to, kā tas tika realizēts. Paldies. Dombura kungs.

J.Domburs

Paldies. Es gribētu mēģināt izvirzīt un varbūt pat klātesošām - ne tikai izpildinstitūcijas tās ir, tās ir arī plānojošas un stratēģiskas institūcijas, - atkal pakustināt šo jautājumu kontekstā ar to, ko var vai ko vajag izdarīt likumdošanā, jo mēs faktiski vairāk kā stundu par sekām, par sekām situācijai, kas ir balstīta uz esošo, jau faktiski novecojošo likumu, spēkā esošo, kas faktiski šīs lietas nerisina, uz vienu valdības koncepciju, vieniem MK noteikumiem un uz to balstītu konkursu. Tajā pašā laikā tādā komisijai, kuras darba kārtībā ir likumprojekts, ir iesniegti gan Radio un televīzijas padomes, gan ļoti lielā apjomā Satiksmes ministrijas grozījumi. Satiksmes ministrija ir Elektronisko mediju likumprojektā ielikusi projekta līmenī jaunu veselu nodaļu par šo minēto komersantu, kurš šajā gadījumā ir *Lattelecom*. Un man liekas, tas, kas būtu svarīgi, neiesim šeit detaļās, varbūt pantos, bet mēs šobrīd esam konstatējuši, manuprāt, pats minimums trīs lielas lietas. Mēs redzam, ka ir strīdīgs jautājums visu līmeņu tarifos, to aprēķinos, to uzraudzībā, to, teiksim, dažādībā no patērētāja viedokļa, izvēles iespēja, ar servisu, bez servisa. Tā ir viena lieta. Otrs – mēs esam dzirdējuši, ka ir izvirzīts mērķis saglabāt minimālo paketi, bet praksē iznāk tā, ka šo mērķi acīmredzami draud tā nerealizēšanās. Trešais, kas visu laiku te kaut kur gaisā ir, vēl netika pieminēts strīds ar *Baltcom*, kas vēl var novest visu šo stāstu līdz Eiropas līmeņa tiesvedībai attiecībā uz to, kā *Lattelecom* ir uzvarējis šo konkursu. Nav nekas pret *Lattelecom*, bet pret konkursu. Tas ir jautājums par monopolu, jo, protams, ja kādam pagarina, piemēram, uz desmit gadiem šādu statusu, tad tā faktiski ir monopolizācijas nostiprināšana. Jautājums ir Radio un televīzijas padomei un Satiksmes ministrijai, kā šī likuma šobrīd papildinājuma radītājiem, varbūt arī gan centram, gan *Lattelecom* kā komersantiem, ko tad mums būtu idejiski jāliek jaunajā likumā, lai mēs panāktu ilgtspējīgu šo sistēmu, kas varētu funkcionēt pēc krīzes, jo tagad daudzas atrunas ir, ka krīzes dēļ kaut kas nenotiek, bet jautājums – vai mēs varam uzbūvēt ilgtspējīgu sistēmu likumā, lai pēc pieciem gadiem, nākamajā konkursā mēs necīnītos ar šādām te pašām problēmām vai citām.

I.Circene

Droši vien, ka Bucenieces kundze atbildēs mums.

D.Buceniece

Jautājums bija par tarifiem. To es nekommentēju, to lai komentē LVRTC vai *Lattelecom*, bet tas ir tāds mūžīgais jautājums, vai kādam vispār patīk kādi tarifi. Elektrības vai gāzes tarifi..

I.Circene

Tiem ir jābūt salīdzināmiem.

D.Buceniece

Jā, tad par tām bezmaksas pakām, es gribētu diskusiju beigt, un nevajag tagad zīlēt nākotni – kā būs, ja būs. Ko darīt likumā? Jā, mēs kopā ar Satiksmes ministriju, kura iesniedza šos priekšlikumus, un *Lattelecom* pārstāvjiem arī izstrādājām šo jauno nodaļu, kas regulē zemes televīzijas apraidi ciparu formātā. Vēl mums priekšlikumi radās kopā ar Līdakas kundzi, ka mēs definēsim, mēģināsim to priekšlikumu dabūt cauri Juridiskajam birojam, tas nav tik viegli, mēs mēģināsim nodefinēt „nacionālo kanālu” – kas tas ir. Ka tas ir kanāls, kas ražo vietējo saturu, ar kaut kādām kvotām tas ražo šo vietējo saturu un izplata *praimtaimā* [*prime time*] un citas normas, lai būtu

redzams, kas šiem bezmaksas kanāliem arī ir jāveic kāda bezmaksas funkcija. Tas ir tas, ko padome darīs likumā. Vēl mēs mēģinājām pagājušajā pirmdienā kopā ar komerckanāliem budžeta komisijā panākt kādu dotāciju pārejas periodam, uz 2010. gadu, lai nodrošinātu pāreju no analogās uz ciparu. Mēs lūdzām budžeta komisijai starpību, tāpat jau pieminētos 150 000 priekš LNT un 200 000 priekš TV3, kas ir tā starpība, ko šobrīd maksā par analogo un kas būtu jāmaksā ciparu formātā. Visu arī nevar likumā atrunāt. Tas, ko mēs mēģinām – nedefinēt jauno nodaļu par zemes apraidi ciparu formātā, un, mūsaprāt, risinājums būtu nacionālo kanālu un kaut kādu kvotu definīcija likumā.

Par monopolu..

T.Ābele

Jā, par monopolu man ir, godīgi sakot, nedaudz izbrīna, ka ik pa laikam piesauc vārdu monopols, jo tā mūsu potenciālā auditorija, kura varētu lietot šo virszemes televīziju visu laiku samazinās, un gala lietotājam ir pilnīgi vienalga, vai viņš skatās virszemes, apakšzemes vai satelīta televīziju. Mēs konkurējam ar citiem maksas televīzijas operatoriem, kuru Latvijā patiesībā ir 35 oficiālie un vēl vesela kaudze neoficiālie. Līdz ar to es negribētu piekrist, ka mums ir monopols. Runājot par *Baltcom*, protams, ka rada nelielu izbrīnu, ka *Baltcom* neapstrīdēja konkursa rezultātus, ko tas varēja darīt likuma noteiktajā kārtībā. Līdz ar to tagad ir veiktas investīcijas un process ir aizgājis. Gandrīz 10 000 iedzīvotāju skatās televīziju, tagad lemt, ka vajadzētu kaut ko pārtraukt ir diezgan, diezgan nesaprātīgi.

I.Circene

Paldies. Dombura kungs vēlējās ko papildināt un tad Rugātes kundze.

J.Domburs

Man ir replika, ka es gan nesagaidīju nekādu Satiksmes ministrijas atbildi, lai gan Satiksmes ministrijas vārdā ir visvairāk iesniegto priekšlikumu, bet par to monopolu – mans jautājums nebija, ar cik jūs konkurējat. Jautājums bija, vai desmit gadi vienam, ko jūs piesaucat, ko acīmredzot jums gribas, lai tas ir nedefinēts – vai jums vai arī nozares resoram nešķistu, ka tas tieši neveicina tieši to konkurencei par kuru jūs, mēs runājam vai par kuru mēs gribam runāt?

D.Buceniece

Jebkurā normālā telekomunikāciju sfērā 10 gadi ir tas minimālais termiņš, kādā šie uzņēmumi plāno savas investīcijas un biznesa modeļus. Arī mobilo telefonu operatori, *Bite*, dabūja konkursu uz 10 gadiem, citur tie ir pat 15 gadi. Tā, ka es šīs bažas noraidītu kā nozares pārstāve.

I.Circene

Vienīgi, pirms es dodu vārdu Rugātes kundzei, man ir tāds jautājums – tā kā jūs paši arī sākumā mums prezentācijā teicāt, ka populārākā pašlaik apraide, vispār jau 80% ir aptverta ar kabeļtelevīziju. *[Kāds piebilst – Rīgā]*

Jā, Rīgā un Rīgas rajonā arī. *[Vairāki cilvēki runā reizē – „tikai Rīgā”]*

Tikai pašā Rīgā, rajonu neņemot klāt? Labi, tad es padomāšu, ja tas nav Rīgas rajons, jo tad tā būtu puse no Latvijas. Rugātes kundzei jautājums.

A.Rugāte

Man gribētos saprast, kā korelēšies likumā divas lietas – „nacionālie kanāli”, kas parādās kā termins ar jaunu saturu un sabiedriskie raidītāji, sabiedriskie kanāli, kuri vēl turpinās eksistēt, es ceru, ka tie spēs to darīt?

D.Buceniece

Citiem vārdiem, es gribētu pateikt to vienkāršāk. Mēs gribam likumā nedefinēt šo bezmaksas sociālo paku. *[Izteikumi – „Hm..”, „aha..”]*

A.Rugāte

Tad tas jautājums kļūst bezgala interesants, un tad patiešām es gribētu dzirdēt to izvēsumu gan attiecībā uz saturu, gan attiecībā uz apraides nosacījumiem, uz kritērijiem, kuru dēļ šobrīd ir radušās tādas vai citādas sastrēguma, teiksim, situācijas vienam, otram vai trešam tā saucamajam nacionālajam kanālam ar apraidi, kurš ir komerciāls kanāls. Un tad man ir visbeidzot jautājums, patiesībā tas ir galvenais uzdevums, kādēļ mēs esam šajā darba grupā, mēs tā kā nācām kopā, lai varētu izstrādāt to stratēģiju un to taktiku realizēt, ar kuru mēs varam pasargāt sabiedriskos raidītājus, kas ir palikuši mūsu uzdevumā.

I.Circene

Paldies! Vēl ir Kota kungs.

E.Kots

Es vienkārši varbūt mēģināšu īsi pateikt, ka visa tā problēma un lobisms, kas ir sācies, ir izteikts komersantu lobisms, tāpēc, ka reklāmas tirgus pašreiz patiešām ir ļoti saspringts. Gan TV3 veic veiksmīgu lobija darbu, gan LNT. Problēma ir tajā, ka, piemēram, Pirmais Baltijas kanāls vai citi retranslējošie kanāli, kas jau ir reklāmas tirgū, viņi var piedāvāt zemākas cenas, viņiem ir mazāk oriģinālprodukcijas, viņi līdz ar to cenu tirgū sāk pazemināt, un tiem kanāliem, kas ir šie nacionālie kanāli – sabiedriskais medijs, kā arī jau pieminētie lielie kanāli, tiem vairs nav naudas, lai ražotu oriģinālprodukciju. Tad tas konflikts šeit ir izveidojies ļoti liels. Ļoti liels. Tāpēc arī par apraides samaksu ir tieši tāpat – analogajā apraidē gan TV3, gan LNT varēja izslēgt raidītājus un nepirkt pakalpojumu Teiču rezervātam vai tur, kur ir viensētas. Raidītāju tur nekad nebija un viensētas nekad nesaņēma šo signālu. Tagad pie Ministru kabineta noteikumiem apraide visiem ir vienāda – 99%. Lai savukārt investors to visu varētu izdarīt, ir tarifu pieaugums. Tagad komersanti vienkārši prasa – lūdzu, nelieciet man maksāt par viensētu apraidēm. Cīņa ir par šo reklāmas tirgu. Tāpēc tiek meklēts veids, kā tad nu panākt jēdzienu „nacionāls kanāls”, kur tad ir noteikta oriģinālprodukcijas apjoms un tad šis nacionālais kanāls saņem lielāku prioritāru statusu pār pārējiem reklāmas tirgus dalībniekiem. Te veidojas tas pamata lielākais konflikts.

I.Circene

Jā, paldies! Ņemot vērā, ka plkst. 12:00 daļai no mums sākas komisijas dažādas sēdes un pasākumi, mēs esam iekļāvušies šajās pusotrā, divās stundās. Neredzu vairāk paceltas rokas. Varbūt, ka mēs varētu arī tad šodienas darba grupas sēdi beigt. Man būtu lūgums no jūsu puses. Ja jūs redzat mūsu diskusijas rezultātā konkrētus priekšlikumus, kas saistās ar pašreiz otrajā lasījumā esošo Elektronisko mediju likumprojektu, iesniegt savus priekšlikumus, kā uzlabot pašreizējo likumprojektu. Paldies jums.

Sēde slēgta plkst. 12:00.